

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra výtvarné výchovy

Bakalářská práce

Ilustrace v díle Beatrix Potter

Illustrations in the work of Beatrix Potter

Vypracoval/a: Kateřina Nováková

Vedoucí práce: Mgr. Olga Divišová

České Budějovice 2024

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím zdrojů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Zároveň prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Dále souhlasím s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam i o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne: .....

.....

Podpis studenta/studentky

Poděkování

Ráda bych vyjádřila svoji upřímnou vděčnost všem, kteří mi byli nápomocní při tvorbě této bakalářské práce. Mé srdečné díky patří mé vedoucí práce Mgr. Olze Divišové, za její trpělivost a podporu během celého procesu výzkumu a psaní. Děkuji také mé rodině a přátelům za jejich povzbuzení a pomoc při samotném procesu a shánění odborné literatury a informací.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se skládá z části teoretické a praktické. Teoretická část zkoumá život Beatrix Potterové a zaměřuje se na viktoriánskou dobu, tedy období vlády královny Viktorie v Anglii. Zároveň se věnuje i uměleckým tendencím a projevům této doby, významným osobnostem, které byly ovlivněny uměleckým směrem romantismu. Dále analyzuje dětství Beatrix Potterové s důrazem na vlivy doby, na její život, rodinné vztahy, vzdělání a umělecký rozvoj. Práce se detailně věnuje její umělecké tvorbě spojené s přírodou, ilustracím a tvůrčímu procesu. Přináší pohled na výzvy po přesunu do Londýna, kde Potterová získala uznání v nakladatelském průmyslu a na umělecké scéně. V díle „Králička Petra“ odhaluje ilustrační techniky a výtvarný přístup.

Praktická část navazuje na teoretické poznatky z předešlé části. Volně se inspiruje ilustracemi Beatrix Potterové, které jsou doplněny vlastní výtvarnou kreativitou a osobitým přístupem. Skicový a návrhový materiál představuje hlavní část výtvarného zpracování a slouží k vytvoření finálního artefaktu – makety autorské knížky pro děti. Fotodokumentace doprovází celý výtvarný proces tvorby, zachycující jednotlivé fáze a vývoj uměleckého projektu.

Klíčová slova

Beatrix Potter, ilustrace, knížka, akvarel, Anglie, viktoriánská doba

Bibliografický údaj práce

NOVÁKOVÁ, Kateřina. *Ilustrace v díle Beatrix Potter*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2024. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Fakulta Pedagogiky, Katedra Výtvarné Výchovy.

Abstract

This bachelor thesis will consist of a theoretical and a practical part. The theoretical part examines the life of Beatrix Potter and focuses on the Victorian period, artistic expressions, personalities, and movements, especially Romanticism. It also analyses Beatrix Potter's childhood, with an emphasis on influences, family relationships, education, and artistic development. The thesis examines in detail her artwork related to nature, illustrations, and her creative process. It provides insight into the challenges after moving to London, where Potter gained recognition in the publishing industry and art scene. In 'Peter Rabbit', she reveals her illustration techniques and artistic approach. It concludes with a peripheral look at Beatrix Potter's connection to the Lake District as a source of inspiration. The thesis aims to provide a comprehensive understanding of Beatrix Potter's influence on the conservation of the natural world, focusing on key aspects of her life and artistic legacy.

The practical part builds on the theoretical knowledge. It is loosely inspired by Beatrix Potter's illustrations, which are complemented by own artistic creativity and distinctive approach. The sketch and design material represent the main part of the artwork used to create the final artifact – the author's book. Photo documentation accompanies the entire artistic process of creation, capturing the individual stages and development of the artistic project.

Key words

Beatrix Potter, illustration, book, watercolour, England, victorian era

Obsah

Úvod.....	7
I. Teoretická část	8
1 Život a doba Beatrix Potter	9
1.1 Viktoriánské období v Anglii.....	11
1.2 Dětství Beatrix Potter.....	19
1.3 Výzva Londýna	24
2 Umělecká tvorba Beatrix Potter.....	30
2.1 Umělecké probuzení Beatrix Potter	32
2.2 Králíček Petr a další díla	35
II. Praktická část	39
3 Autorská knížka pro děti	40
3.1 Inspirace.....	41
3.2 Postup práce.....	42
Závěr.....	47
Seznam použitých zdrojů	49
Seznam příloh.....	53
Přílohy	54
Zdroje příloh.....	66

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá životem a uměleckým přínosem Beatrix Potterové. Především ikonickými ilustracemi a oblíbenými dětskými příběhy. Viktoriánská éra, charakterizovaná svými společenskými normami, uměleckými projevy a kulturními hnutími, poskytuje pozadí pro pochopení výchovy a vlivů na tvůrčí vývoj Potterové. Prostřednictvím zkoumání jejich dětských zkušeností, vzdělání a uměleckého vývoje, si tato práce klade za cíl osvětlit faktory, které formovaly jedinečný umělecký hlas Beatrix Potterové.

Dále tato práce popisuje pozadí života Beatrix Potter, od současníků až po vlivy viktoriánské éry a uměleckých hnutí. Během viktoriánské doby probíhaly významné společenské změny a kulturní rozvoj, který ovlivnil mnoho umělců a intelektuálů té doby. Potterové tvorba nebyla oddělena od tohoto kontextu, a proto je důležité porozumět prostředí, ve kterém žila a tvořila. Umělci jako William Blake a John Ruskin měli vliv na umělecké směřování a také na názory a postoje Potterové. Jejich myšlenky a hodnoty se projevily v její práci a přispívaly k formování uměleckého stylu a přístupu k umění. Důležité je tedy se pokusit prozkoumat, jak tyto inspirace a vlivy ovlivnily Potterovou jako umělkyni a jak se promítaly v ilustracích a příbězích.

Hlavním cílem této práce je seznámit se a odhalit výtvarné techniky a přístupy Potterové, zejména prostřednictvím hloubkové analýzy ilustrací a tvůrčího procesu. Prozkoumáním jejich děl souvisejících s přírodou a symbolickou knihou a postavou, králíčkem Petrem, čtenáři získají vhled do pečlivého řemesla a umělecké vize Beatrix Potterové. Následně jsou prozkoumány výzvy a triumfy, se kterými se Potterová setkala při vzestupu ve vydavatelském průmyslu a umělecké scéně té doby.

I. Teoretická část

1 Život a doba Beatrix Potter

Beatrix Potter žila v období vlády královny Viktorie, byla to doba, kdy střední třída začínala nabývat na prosperitě a získávala svou funkci ve společnosti. Její rodina patřila k této skupině a těžila z příležitostí, které nově rozvíjející se ekonomika nabízela. Celá tato éra se stala pro Anglii symbolickou, především svou průmyslovou revolucí, urbanizací a rychlým rozvojem technologií. Přes všechno tento pokrok ale tehdejší společnost stále silně omezovala příležitosti žen ke vzdělání a profesním aktivitám.

Přestože byla Beatrix Potterová z vyšší třídy a ve viktoriánské době byla role žen pevně zakořeněná v konzervativních vzorcích, našla na své cestě podporu a pomoc ze strany rodiny. Zvláště od otce, Ruperta Pottera, který podporoval dceřino umělecké nadání. Tento přístup výrazně kontrastoval s názorem matky, která se spíše snažila vést Beatrix k tradičnímu viktoriánskému životnímu stylu. Takový kontrast v rodinném prostředí určitě formoval Beatrixiní osobnost a pozdější umělecké směřování. Tato pravidla a tradice však Beatrix odmítla a namísto toho se nakonec věnovala své vášni – psaní a ilustrování knih pro děti. Beatrix se věnovala studiu přírodních věd a kreslila živočichy a rostliny kolem sebe. Její zájem o přírodu a ilustraci se prohluboval s každým rokem, až se stala mistrovskou ilustrátorkou a autorkou knih pro děti.

V době, kdy Beatrix Potterová zdokonalovala své umělecké dovednosti, se Anglie pyšnila množstvím vlivných umělců. Byly mezi nimi osobnosti, které svou uměleckou kariéru započaly o trochu dříve nežli ona, například William Blake, William Wordsworthe, John Constable anebo J. M. W. Turner.¹ Během přechodu z 19. do 20. století, v období poznamenaném postupným nástupem realismu v evropském romantickém prostředí, se Potterová ocitla mezi současníky, kteří formovali umělecký diskurz té doby. To zahrnovalo i různá umělecká hnutí a skupiny jako Arts and Crafts nebo Prerafaelitské bratrstvo², jehož obhajobu uměleckého vzdělávání, zejména pro ženy, prosazoval známý umělecký kritik John Ruskin.

---

¹ [Srov.] *Umění: velký obrazový průvodce*. [Praha]: Knižní klub, 2010. s. 297.

² [Srov.] *tamtéž*, s. 332.

Umělecké a literární dílo Beatrix Potterové reflektovalo dobové hodnoty, normy a témata. Ilustrace a příběhy o malých zvířátkách v anglickém venkovském prostředí zachytily nejen krásu přírody, ale také promítly dobové představy o výchově, morálce a společenských rolích. Její díla byla zároveň ovlivněna dobovými pohledy na vzdělání, rodinný život a místo ženy ve společnosti. To zároveň poskytlo vhled do života a kultury období vlády královny Viktorie, které formovalo tvůrčí vizionářství a uměleckou inteligenci. Beatrix se postavila tradičním očekáváním své matky a stala se jednou z nejvýznamnějších spisovatelek a ilustrátorek své doby. Vášně Potterové pro ilustrování a psaní příběhů ji vedla k vytváření nápaditých povídek se zvířecími postavami, z nichž mnohé byly inspirovány zvířaty, která pozorovala během rodinných dovolených ve Skotsku a Lake District.³

Její první významná kniha, "The Tale of Peter Rabbit" (přeloženo jako „Příběh králíčka Petra“), vydaná v roce 1902 (viz Přílohy I., obr. 1), zaznamenala obrovský úspěch a stala se ikonickým dílem literatury pro děti. Beatrix Potter ve svých knihách tvořila postavy, které překonávají překážky a nacházejí cestu ve světě plném dobrodružství a přírodní krásy. Okouzující ilustrace a poutavé vyprávění knihy uchvátily čtenáře všech věkových kategorií a učinily z Beatrix oblíbenou spisovatelku dětské literatury. Povzbuzena pozitivním přijetím svých příběhů mezi přáteli a rodinou, Beatrix pokračovala v publikování. V následujících letech pokračovala v tvorbě série knih s oblíbenými postavami, jako jsou Benjamin Bunny, Jemima Puddle-Duck a Mrs. Tiggy-Winkle.⁴

Kromě literárních úspěchů byla Beatrix také průkopnickou postavou ve světě ochrany přírody a aktivně se zapojila do boje o zachování krajiny Lake District, která inspirovala její příběhy. Díky svému úsilí o ochranu půdy a *filantropii*⁵ zanechala trvalý odkaz, který sahal daleko za stránky jejích knih. Přínos dětské literatury a památkové péči zůstává důkazem trvalého vlivu a tvůrčího génia Beatrix Potter.

---

³ [Srov.] FREIDENRICH, Emily, Steven HELLER, Linda J. LEAR a Eleanor TAYLOR. *The art of Beatrix Potter: sketches, paintings, and illustrations*. San Francisco: Chronicle Books, 2016. s. 11.

⁴ [Srov.] tamtéž, s. 6.

⁵ *filantropie* je dobročinné pomáhání lidem, obvykle sociálně slabým, dobročinnost [Srov.] ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR. *Akademický slovník současné češtiny* [online]. [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://slovníkcestiny.cz/heslo/filantropie/0/24912>.

1.1 Viktoriánské období v Anglii

Doba, ve které Beatrix Potterová žila, byla známá jako viktoriánské období trvající od roku 1837 až do roku 1901, definováno je začátkem vlády královny Viktorie až po její smrt v roce 1901.⁶

Samotná královna Viktorie představovala důležitou postavu britských i světových dějin, vládla v době industrializace, imperiální expanze a společenské transformace. Navzdory své formální roli královny byla Viktorie také manželkou, matkou a symbolem stability v období poznamenaném rychlými změnami. V době své vlády se královna Viktorie pustila do několika hlubokých sociálních, politických a kulturních změn v Británii. Jak se Britské impérium rozšiřovalo a technický posun transformoval společnost, viktoriánská Británie se stala známou přísným dodržováním norem, morálních hodnot a slušnosti. Sama Viktorie se stala symbolem kontinuity a svými různými sociálními reformami ovlivnila nejenom kulturní prostředí.⁷

Královna Viktorie nastoupila na trůn 20. června 1837, i když její oficiální korunovace se uskutečnila až o rok později, 28. června 1838, v Buckinghamském paláci. Během tohoto mezidobí se potýkala s vyřešením několika významných povinností formujících nejen vládu nad celým anglickým královstvím ale i jeho podobu. Viktorie, která nastoupila na trůn v útlém věku 18 let, se vypořádávala se složitostmi vládních a úřednických záležitostí. Potřebovala si získat respekt a prosadit si svou vlastní vůli. Tak začala její slavná dynastie, která nejen vládla Anglii po celá desetiletí, ale také ovlivnila život Beatrix Potterové.⁸

Během viktoriánské éry se začaly diktovat různé společenské normy, stejně tak i odlišné role mužů a žen napříč všemi společenskými vrstvami. Samotná viktoriánská společnost se stavěla na tradičních genderových rolích, postavila muže do pozice ekonomických živitelů a rozhodovatelů, zatímco ženy odsunula do domácích rolí a pečovatelských povinností v rámci rodiny. Tyto genderové normy byly posíleny společenskými očekáváními a utvářely zkušenosti a příležitosti jednotlivců na základě jejich pohlaví.⁹

⁶ [Srov.] STRACHEY, Lytton. *Královna Viktorie. Osudy* (Mladá fronta). Praha: Mladá fronta, 1993, s. 273.

⁷ [Srov.] KIENZLER, Iwona. *Evropa je rodu ženského: nejvlivnější panovnice urozené i neurozené krve*. Přeložil Dagmar MARTINÍKOVÁ. Klokán (Alpress). Frýdek-Místek: Alpress, 2016. s. 239-240.

⁸ [Srov.] WORSLEY, Lucy. *Královna Viktorie: dcera, manželka, matka a vdova*. Přeložil Milena PELLAROVÁ. Praha: Pavel Dobrovský - Beta, 2021. s. 96-98, 100-105.

⁹ [Srov.] PERKIN, Joan. *Victorian Women*. London: John Murray, 1993. s. 3, 5, 76.

Podle knihy "The Horizon Book of Daily Life in Victorian England" zaznamenala největší nárůst prosperity a sociální mobility střední třída, přičemž jednotlivci zaujímali již důležitější profese a často i bydleli v pohodlnějších městských oblastech. Lidé této třídy kladli důraz na úctyhodnost, morálku a vzestupnou mobilitu, striktně dodržovali společenské normy a etiketu, aby si udrželi své postavení. Vzdělání, zejména pro děti, bylo vysoce ceněno pro svou úlohu ve společenském pokroku a kariérním úspěchu. Rodina hrála hlavní roli v životě střední třídy, obvykle se skládala z rodin vedených patriarchálními postavami. Střední třída se stala jakýmsi dynamickým a ambiciózním prvkem společnosti, který se vyznačoval snahou o společenský pokrok, kulturní vytříbenost a lpění na tradičních hodnotách.¹⁰

Muži se převážně považovali za hlavní výdělečně činné osoby a hlavy domácností, měli za úkol věnovat se kariéře ve významnějších profesích jako obchod, právo nebo medicína. Jejich zodpovědnosti se vztahovaly na přijímání důležitých rozhodnutí pro rodinu a řízení vnějších záležitostí s důrazem na projevování vlastností jako byla síla, autorita a racionalita. Naproti tomu se role žen točila především kolem domácích prací a pečovatelských rolí v domácnosti. Mezi jejich hlavní povinnosti patřilo vedení domácnosti, péče o domácnost a výchova dětí, přičemž své role manželek a matek upřednostňovaly před ostatními činnostmi. Vzdělávání žen se obvykle soustředilo na domácí dovednosti a základní gramotnost, s velmi omezenou podporou pro vysokoškolské vzdělávání nebo profesní kariéru. Ovšem i přesto se některé ženy ze střední třídy zapojily do charitativních aktivit a zařadily se do komunity, čímž přispívaly k iniciativám sociální péče ve svých komunitách. To podporovalo společenská očekávání, zdůrazňovalo ženskou morálku, ctnost a skromnost, čímž posilovalo tradiční ideály ženskosti.¹¹

To však neplatilo pro nižší třídy. Třetí třída se silně spojovala s prací, pracovali muži, ženy i děti. Na rozdíl od vyšších tříd, kde obvykle pracovali pouze muži, zatímco ženy a děti zůstávaly doma. Pracovní síla byla nutná především v továrnách, dolech nebo v domácích službách. V továrnách ženy a děti, někdy i ve věku pěti nebo šesti let, pracovaly dlouhé hodiny v drsných podmínkách a často obsluhovaly nebezpečné stroje. V dolech mohly pracovat po boku mužů a vykonávat úkoly, jako bylo třídění uhlí nebo přeprava materiálu. V domácích

---

¹⁰ [Srov.] HIBBERT, Christopher. *The Horizon book of daily life in Victorian England*. American Heritage Publishing Co. Oxford; New York: Oxford University Press, 1975. s. 29.

¹¹ [Srov.] TRIGGS, Tonny D. *Victorian Britain*. 2. vyd. United Kingdom: Folens Publishers, 1995. s. 32-36.

službách ženy a dívky pracovaly jako služky, kuchařky nebo uklízečky v domácnostech bohatých a vykonávaly různé domácí práce. Tato zaměstnání byla často špatně placená a fyzicky náročná. Ženy a děti často vykořisťovali zaměstnavatelé, kteří hledali levnou pracovní sílu. Jejich podmínky se začaly zlepšovat až v pozdějších letech viktoriánské doby.¹²

Kromě upevňování norem anglické společnosti, královna Viktorie a její manžel princ Albert formovali i uměleckou scénu. Byli vášnivými mecenáši umění a zasazovali se o propagaci britského umění a designu. Jejich mecenášství ovlivnilo vkus a preference viktoriánské elity. To vedlo ke zvýšené podpoře umění a založení South Kensington Museum (dnes Victoria and Albert Museum).¹³

Také se objevilo několik významných osobností a uměleckých skupin, které utvářely kulturní krajinu tohoto období. John Ruskin, významný umělecký kritik, sociální myslitel a filantrop, zastal klíčové postavení při utváření viktoriánských postojů k umění a společnosti. Jeho obhajoba různých skupin umělců znamenala významný odklon od akademických konvencí té doby. Nesmazatelnou stopu zanechaly i další vlivné osobnosti jako William Morris, známý svým příspěvkem k hnutí Arts and Crafts, a George Frederic Watts, slavný malíř a sochař. Jejich inovativní přístupy k umění a designu odrážely širší posuny ve společnosti, včetně měnících se postojů k řemeslu¹⁴, estetice a sociální spravedlnosti. Prostřednictvím svých děl a ideologií přispěly tyto osobnosti a umělecké skupiny k bohaté tapiserii viktoriánského uměleckého vyjádření a zanechaly trvalý odkaz, který dodnes inspiruje a ovlivňuje umělce.¹⁵

Umělkyně viktoriánské éry začaly získávat uznání a ekonomický úspěch až v 50. letech 19. století. Navzdory diskriminaci, omezeným možnostem vzdělávání a společenským normám, které je omezovaly na užité umění a řemesla, zpochybnily tato očekávání tím, že profesionálně vystavovaly a prodávaly svá díla, čímž vydláždily cestu budoucím generacím. Přestože některé ženy mohly již ve 40. letech 19. století navštěvovat státní školy designu, studovat směly jen vyhrazené množství oborů jako bylo právě užité umění a řemesla; výtvarné umění bylo přenecháváno pouze mužům. Některým ženám se však podařilo tato omezení obejít a ty se začaly vzdělávat doma nebo u progresivních malířů. Založení

---

¹² [Srov.] TRIGGS, Tony D. *Victorian Britain*. 2. vyd. United Kingdom: Folens Publishers, 1995. s. 18-28.

¹³ [Srov.] *Umění: velký obrazový průvodce*. [Praha]: Knižní klub, 2010. s. 334.

¹⁴ [Srov.] GOMBRICH, E. H. *Příběh umění*. Klub čtenářů. Praha: Odeon, 1992, s. 437-438.

¹⁵ [Srov.] FREELAND, Cynthia A. *Teorie umění*. Bod (Dokořán). Praha: Dokořán, 2011. s. 100.

Společnosti umělkyň v roce 1857 poskytlo další podporu a alternativní výstavní příležitosti, zdůrazňující talent žen a zasluhující se o lepší možnosti vzdělávání.

Mezi takové organizace patřily instituce Slade School a Grosvenor Gallery, založené v 70. letech 19. století, nabízející umělkyním další možnosti. Slade School of Fine Art v Londýně byla progresivní univerzita, která poskytovala ženám přístup k formálnímu uměleckému vzdělání.¹⁶ Pod vedením vlivných mentorů jako byl John Ruskin, přední umělecký kritik a zastánce ženského uměleckého vzdělávání. Jedna z jeho žaček zdokonalovala dovednosti a rozvíjela jedinečný styl, který nakonec dosáhl širokého uznání pro své ztvárnění historických bitevních scén a vojenských námětů.¹⁷

Problémy však přetrvávaly, včetně omezeného přístupu k prestižním institucím jako byla Královská akademie umění, která omezovala účast žen na studiu a začala je přijímat až v roce 1861. I přes tyto překážky se v tomto období významně prosadilo několik umělkyň. Výtvarné aktivity Evelyn Pickering de Morgan a Marie Spartali Spillman pak dále posunuly roli žen v umění, posunuly hranice a zpochybnily tradiční genderové role prostřednictvím jejich působivých výtvorů. Navzdory četným výzvám zanechaly trvalou stopu v budoucích hnutích a vydláždily cestu následujícím generacím umělkyň na pulzující viktoriánské umělecké scéně.¹⁸

Elizabeth Thompsonová, později známá jako Lady Butlerová, vytvářela pozoruhodné obrazy s vojenskou tematikou, zatímco ostatní umělkyně, spojené s prerafaelitským hnutím, čelily bojům o uznání. Bohužel byly často zastíněny svými mužskými kolegy. Ženy se tedy v zájmu tohoto hnutí orientovaly ve složitostech uměleckého projevu a prosazovaly svou přítomnost navzdory společenským předsudkům. Přestože byly často přehlíženy, některé talentované umělkyně jako Elizabeth Siddal, Rosa Brett a Rebecca Solomon, tak i přes to významně přispěly k pozdější podpoře ženských výtvarnic. Joanna Boyce Wells navázala na práci Evelyn Pickering de Morgan a Marie Spartali Spillman a taktéž zpochybňovala genderové normy a za své umělecké úsilí si vysloužila uznání kritiky, čímž narušila převládající narativ o mužské dominanci v oblasti umění.

---

¹⁶ [Srov.] OSBORNE, Richard a STURGIS, Dan. *Teorie umění*. Ilustroval Natalie TURNER. Seznamte se--
Praha: Portál, 2008, s. 75, 92.

¹⁷ [Srov.] ADAMS, James E. *Encyclopedia of the Victorian era*. 4. vyd. Danbury: Grolier Academic Reference, Scholastic Library Publishing, 2004. s. 185.

¹⁸ [Srov.] tamtéž, s. 183-185.

V tomto období se objevily i jiné vlivné osobnosti jako John Ruskin, jehož podpora povznesla ženské talenty, jako byly Louisa Stuartová, Kate Greenawayová, Helen Paterson Allinghamová, a i proslulá ilustrátorka Beatrix Potterová.¹⁹

Doba viktoriánské Anglie je také běžně spojována především s obdobím romantismu, který se objevil jako kulturní a intelektuální hnutí v Evropě koncem 18. a začátkem 19. století, zejména v Anglii, Německu a Francii. Upřednostňoval emoce, intuici a představivost jednotlivce před rozumem a intelektem. Jedním z hlavních cílů romantismu byla oslava přírody, kterou umělci vnímali jako zdroj inspirace, duchovní obnovy a svobody. Přírodu zobrazovali jako vznešenou a vzbuzující úctu, vyvolávající pocity transcendence a propojení s vesmírem. Romantismus také zdůrazňoval individuální zkušenost a perspektivu, oceňoval osobní subjektivitu a jedinečný výraz. Koncept vznešeného, charakterizovaný úctou, úžasem a hrůzou tváří v tvář majestátnosti přírody, hrál významnou roli v mnoha romantických dílech.²⁰

Romantismus vznikl v Anglii jako reakce na rychlé sociální, ekonomické a technologické změny, které přinesla průmyslová revoluce. Mnoho romantických spisovatelů a umělců kritizovalo negativní dopady industrializace a urbanizace na lidské bytosti, společnost a přírodní svět. Hnutí se také zabývalo tématy nadpřirozena, tajemna a neznáma, často zahrnovalo prvky gotického žánru, jako byli duchové, monstra a nadpřirozené jevy. Zároveň se navíc stal i dobou politických a sociálních otřesů, kdy mnoho myslitelů vyjadřovalo radikální a revoluční myšlenky. Zatímco někteří se hlásili k ideálům svobody, rovnosti a sociální spravedlnosti, jiní kritizovali utlačovatelskou povahu autority a prosazovali individuální svobodu a autonomii.²¹

V Anglii se romantismus, jako ve velké většině zemí, uchytil spíše v ostatních oblastech než v malířství. Ve Spojeném království se projevil zejména v architektuře, kde se, podle knihy od Aleny Odehnalové, romantismus objevil jako „novogotický styl“ a „vyznačoval tupým zakončením věží a nárožními věžičkami, obvykle mnohobokými, jejichž obrys obohacoval zubaté cimbuří.“²²

---

¹⁹ [Srov.] MARSH, Jan a Pamela G. NUNN. *Women Artists and the Pre-Raphaelite Movement*. London: Virago Press, 1989. s. 78, 117.

²⁰ [Srov.] *Umění: velký obrazový průvodce*. [Praha]: Knižní klub, 2010. s. 296-297.

²¹ [Srov.] ODEHNALOVÁ, Alena. *Vybrané kapitoly z dějin kultury: [(od pravěku do počátku 19. století)]*. Vyd. 2., opr. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2005. s. 191.

²² Tamtéž, s. 191.

Obecně byl romantismus rozmanitým a mnohostranným hnutím, které zahrnovalo širokou škálu uměleckých, literárních a intelektuálních projevů. Odrážel dobový kulturní a historický kontext a touhu jednotlivců zkoumat hlubiny lidské zkušenosti a tajemství přírodního světa.²³

Mimo toho, že viktoriánská doba nahrávala romantickým tendencím se i během tohoto období začalo formovat několik výtvarných skupin. Jednou z nejvýznamnějších se stalo takzvané prerafaelitské bratrstvo. Šlo o skupinu avantgardních malířů, kteří se snažili oživit umění návratem k estetickým principům rané renesance.

Prerafaelité, vedeni vlivnými osobnostmi jako byli Dante Gabriel Rossetti, John Everett Millais a William Holman Hunt, prosazovali detailní živé kompozice inspirované přírodou, středověkou literaturou a náboženskou symbolikou. Prerafaelitská skupina vznikla přibližně v druhé polovině 19. století jako reakce na převládající normy akademického umění, zejména na idealizovaný styl prosazovaný Královskou akademií. Založena roku 1848 skupinou mladých umělců, kteří se snažili oživit ducha středověkého umění a upřímnost raně renesančních malířů. Své jméno si vybrali jako znamení odmítnutí uměleckých konvencí zavedených renesančním malířem Raffaelem. Snažili se napodobit upřímnost, detail a intenzivní barvy, které se nacházely v umění vytvořeném před Raffaelovou dobou, zejména v dílech raných italských a vlámských malířů. Návratem k těmto dřívějším uměleckým principům se prerafaelité snažili vytvořit autentičtější a emocionálně rezonující formu umění, oproštěnou od vnímané umělosti a idealizace Raffaela a jeho následovníků. Název "prerafaelita" tedy znamenal jejich touhu předběhnout Raffaela a oživit umění duchem a technikami předrenesančních malířů.²⁴

Prerafaelité se snažili vdechnout svému umění pocit autenticity a pravdivosti, odmítali umělost akademických konvencí ve prospěch pečlivých detailů a živých barev. Tento závazek k realismu byl v souladu s romantickým důrazem na skutečné emoce a prožitou zkušenost, na rozdíl od idealizovaných reprezentací upřednostňovaných akademickými malíři. Svým odmítáním zavedených uměleckých norem a přijímáním nekonvenčních témat a technik ztělesňovali prerafaelité romantického ducha vzpoury a inovace. Jejich práce

---

²³ [Srov.] *Umění: velký obrazový průvodce*. [Praha]: Knižní klub, 2010. s. 296.

²⁴ [Srov.] ODEHNALOVÁ, Alena. *Vybrané kapitoly z dějin kultury: [(od pravěku do počátku 19. století)]*. Vyd. 2., opr. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2005, s. 196.

zpochybnila *status quo*²⁵ viktoriánského umění a společnosti, vyvolala kontroverze a debaty a zároveň vydláždila cestu novým uměleckým směrům na konci 19. a začátku 20. století.²⁶

Toto hnutí bylo ve svém jádru hluboce ovlivněno romantickými ideály, zejména důrazem na individualismus, emoce a odmítání dopadu industrializace na společnost. Romantická oslava přírody a představivosti silně rezonovala s prerafaelity, kteří sdíleli touhu znovu se spojit se světem přírody a prozkoumat témata spirituality, mytologie a nadpřirozena²⁷. Fascinaci středověkem lze u nich považovat za pokračování romantického zájmu o minulost jako zdroj inspirace a kulturní obnovy. Čerpali ze středověké literatury, legend a historie a vytvářeli umělecká díla, která zachycovala romantiku a mystiku minulých dob, často naplňující své kompozice bohatou symbolikou a alegorií.²⁸

Jak se viktoriánská éra dále rozvíjela, došlo ke zdatnému přechodu od romantických ideálů počátku 19. století k realističtějšímu zobrazení života. Prerafaelitské bratrstvo, ačkoli původně mělo kořeny v romantismu, začalo do svého umění začleňovat prvky realismu, protože vliv realismu rostl v britských uměleckých kruzích. Mezi průkopníky realističtějšího zobrazování patřily osobnosti jako Ford Madox Brown a William Holman Hunt, který byl neochvějným stoupencem původních principů prerafaelitského hnutí. Huntova díla, často s náboženskou tematikou, byla příkladem pečlivé pozornosti k detailu, která pro skupinu charakterizovala, což mu umožnilo vykreslit biblické scény s pozoruhodným realismem.²⁹

Celkově lze na prerafaelitskou skupinu pohlížet jako na produkt romantické éry, která čerpala inspiraci z témat individualismu, přírody a imaginace se špetkou již realistických tendencí zobrazování a zároveň utvářela výraznou estetickou vizi, která zanechala trvalý dopad na trajektorii západního umění.

Zatímco kolektivní úsilí uměleckých hnutí, jako bylo Prerafaelitské bratrstvo a Hnutí Arts and Crafts, získalo široké uznání, je nezbytné ocenit také

---

²⁵ *status quo* je stav věcí [Přeloženo z: *Anglicko-český, česko-anglický praktický slovník*. 4. vyd. ...pro každého. V Brně: Lingea, 2016, s. 522.

²⁶ [Srov.] ODEHNALOVÁ, Alena. *Vybrané kapitoly z dějin kultury: [(od pravěku do počátku 19. století)]*. Vyd. 2., opr. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2005. s. 196-197.

²⁷ [Srov.] DES CARL, Laurence. *The Pre-Raphaelites: Romance and Realism*. London: Thames & Hudson, 2000, s. 36, 90.

²⁸ [Srov.] *Umění: velký obrazový průvodce*. [Praha]: Knižní klub, 2010. s. 332-333.

²⁹ [Srov.] tamtéž, s. 333.

významný přínos jednotlivých umělců v rámci viktoriánské umělecké oblasti. Tyto jedinečné talenty, i když možná méně ohlašované, tak přesto hrály svou důležitou roli při utváření kulturního prostředí této éry. Svými osobitými styly a inovativními přístupy zanechali tito umělci trvalou stopu v uměleckém odkazu a obohatili viktoriánské umění svými jedinečnými vizemi a tvůrčím úsilím.

Především díky královnině oblibě bylo povzneseno výtvarné umění na vyšší úroveň, výstavy Královské akademie se staly jedněmi z nejnavštěvovanějších v celé Anglii. Díky tomu zde měli šanci vystavovat a proslavit se umělci jako William Etty, Frederic Leighton anebo Sir Edward Poynter, kteří se stali čistým příkladem, že se lze ke slávě dostat nejbezpečněji právě přes akademii. Tuto skutečnost potvrzuje i výtvarný námět ze soutěže o výzdobu nových budov parlamentu. Na scénu tak přišlo žánrové malířství, které se velmi rychle uchytlo mezi lidmi. „Veřejnost milovala obrazy vyprávějící nějaký příběh“³⁰, morální nebo sentimentální tematiku, ale viktoriáni se „nejraději v uměleckých dílech setkávali s odrazem své vlastní společnosti.“³¹ V tomto kontextu lze zmínit autory jako byl Landseer Edwin a Sir David Wilkie. Landseerova láska k přírodě a jeho mistrovství v malbě zvířat oslovilo široké publikum. Díla, jako je „Vládce horského údolí“³², se stala ikonou jeho tvorby a Landseer se stal jedním z nejuznávanějších umělců své doby. Na druhé straně Sir David Wilkie zaujal schopností zvěčnit každodenní život viktoriánské společnosti s teplem a lidskostí.³³

Mezi další osobnosti, které zanechali svou nesmazatelnou stopu ve stejném vizuálním aspektu kultury viktoriánské éry jako Beatrix Potter, patřili například Kate Greenawayová a Randolph Caldecott, jejichž ilustrace uchvátily diváky svými jemnými liniemi a sugestivními scénami. Greenawayová vyobrazovala děti v idylickém prostředí a ilustrace doplňovala smyslem pro nevinnost a rozmar. Podobně i Caldecottovy živé a expresivní kresby často zobrazující zvířata zapojená do hravého dovádění. Dalším ilustrátorem, stojícím za zmínku, je Walter Crane. Stal se proslulým svými složitými návrhy a odvážným používáním barev, zkoumal témata od mytologie po sociální reformy, čímž přispěl k rozmanité vizuální krajině viktoriánské doby. Naopak velmi osobitý styl Artura Rackhamana, charakterizovaný složitými perokresbami a éterickým akvarelovým lavírováním, oživil klasické pohádky a legendy s bezkonkurenční představivostí

---

³⁰ *Umění: velký obrazový průvodce*. [Praha]: Knižní klub, 2010, s. 334.

³¹ Tamtéž, s. 334.

³² [Srov.] HODGE, Nicola a ANSON, Libby. *Umění od A do Z: největší světoví umělci a jejich díla*. Albatros Plus. Praha: Albatros, 2006, s. 266.

³³ [Srov.] tamtéž, s. 384.

a smyslem pro detail. Ikonické ilustrace ke knihám Lewise Carrolla "Alenka v říši divů" a "Za zrcadlem" od Johna Tenniela³⁴ zachytily rozmarnou podstatu Carrollova vyprávění a uchvátily generace čtenářů až surrealistickými obrazy.³⁵

1.2 Dětství Beatrix Potter

Beatrix Potterová, celým jménem Helen Beatrix Potterová, se narodila v Londýně, dne 28. července roku 1866 do rodiny londýnského advokáta a vynálezce.³⁶ I přes vynikající finanční zabezpečení svých rodičů a způsobu výchovy měla sebevědomé vystupování. Její asertivita se projevovala během vlastních výzkumů a výletů do přírody či na venkov. Tvorba pojící se s úniky do světa vědy ji v určitém aspektu osvobodila od předpokládaných a omezujících norem, podle kterých měla žít svůj celý život v očekávaních spojených s bohatou výchovou.

Beatrix se navzdory svému původu z londýnské vyšší střední třídy snažila o větší identifikaci s kořeny své rodiny na severu země. Narodila se v Londýně kvůli otcově kariéře, kdy jako právník velmi často cestoval, ale cítila se spíše spojená s krajinou na severu, kde měla její rodina hluboké vazby. Zájem o rodinnou historii, zejména o severní původ, byl zřejmý.³⁷ Hrdě se hlásila k potomkům generací lancashirských rolníků a tkalců zdůrazňující jejich puritánské zázemí. Vyrůstajíc ve venkovském domě svých prarodičů z otcovy strany Camfield Place Beatrix absorbovala rodinné příběhy, zejména ty, které vyprávěla její babička Jessy Crompton Potter³⁸. Cromptonovi, zvláště pak její prapradědeček Abraham, vykreslováni jako nezávislí, vyhranění a excentričtí lidé, což Beatrix obdivovala. Oba rody charakterizovaly radikálními politickými názory, unitářskými přesvědčeními, úspěchem v obchodě a zájmem o umění.³⁹

---

³⁴ [Srov.] LAMBOURNE, Lionel. *Victorian Painting*. London, England: Phaidon Press Limited, 2003. s. 49.

³⁵ [Srov.] WOOD, Christopher. *Dictionary of British Art Vol. 4, Victorian Painters 1-Text*. 3rd ed. England: ACC Publishing Group, 1995. s. 22, 86, 121, 425, 520.

³⁶ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 9.

³⁷ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 7, 9.

³⁸ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 11.

³⁹ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 9-10.

Jednou z prvních blízkých osob, která Beatrix Potter ovlivnila, byl dědeček z otcovy strany Edmund Potter. Hrál významnou roli v jejím životě. Narodil se v roce 1802 v Manchesteru, spoluvlastnil přádelnu v Dinting Vale a zároveň se podílel na výrobě ručně potiskovaného tkalcovského zboží v Anglii. Jeho angažovanost sahala až k uměleckému vzdělání a sociálnímu zlepšení podmínek pracující třídy. Publikoval brožuru, v níž vyzýval k uměleckému vzdělávání pracující třídy a představil své úspěchy na Velké výstavě v roce 1851. V roce 1862 se jeho firma *Edmund Potter & Company* stala největší kalikovou tiskárnou na světě.⁴⁰ Edmund vstoupil do politiky jako liberální poslanec a přestěhoval se do Londýna, kde zanechal svůj podnik v rukou syna. Beatrix zdědila dědečkův umělecký talent, podnikatelského ducha a intelektuální zvědavost. Rodinná historie, zejména spojení se severem, na ni hluboce zapůsobila a přispěla k pocitu sounáležitosti. Majetek, který po sobě dědeček zanechal, připadl především jeho manželce, ale velká část bohatství nakonec připadla i Beatrixinino otci Rupertovi. Ta byla využita jak na chod domácnosti, tak i na následné náklady na Beatrixinino vzdělání, což hrálo právě jednu z nejdůležitějších rolí při jejím následujícím studiu a rozvoji v oblasti umění.⁴¹

Zároveň aspirace Beatrixinina otce, Ruperta Pottera, vstoupit do prestižních intelektuálních a uměleckých kruhů prokazovala ambici, přestože pocházel ze severní části země a měl obchodní pozadí. Podařilo se mu v roce 1874 získat členství v Athenaeumu, klubu, který odrážel konzervativní politické postoje a zájem o fotografii.⁴² Právě během několika letních prázdnin strávených v Perthshiru se Rupert začal vážně věnovat fotografii jako takové. Beatrix ho často doprovázela na fotografických výletech kolem vesnice Dalguise, byla ráda za jeho pozornost a získala základy fotografie a kompozice. Tyto letní výlety začaly jako úchvatný vizuální záznam dětství a její otec se stal určitě tím nejmilovanějším modelem. Trvající vztah mezi fotografem a objektem je spojil emocionálně i intelektuálně v průběhu let. Není pochyb o tom, že otec měl nejdůležitější vliv na život své dcery.⁴³ Beatrix zbožňovala Dalguise již od své první návštěvy. Když jí bylo asi šest let, napsala otci, který tehdy rybařil v Perthshire (přeloženo): "Pokud uvidíš něco krásného, mohl bys mi poslat obrázek a já ti pak pošlu dopis,

---

⁴⁰ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 13.

⁴¹ [Srov.] tamtéž, s. 10-17.

⁴² [Srov.] tamtéž, s. 19-20.

⁴³ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 43.

povím ti, jak se mají psi a jaké je počasí v Dalguise."⁴⁴ Rupert potěšil svou malou dceru podrobnostmi o Dalguise, popisující Sandyho, malého teriéra, a stav její improvizované zahrady. Během dlouhých letních prázdnin v Dalguise Beatrix zažívala nejšťastnější okamžiky. Tam dostávala zvláštní pozornost od otce, mohla si přivést domácí mazlíčky, sbírat motýly, poznávat ptáky, přátelit se se zvířaty na farmě, objevovat venkov a kreslit a malovat, co viděla, kdykoli chtěla. Vzpomínala si na každý kámen, každý strom a vůni vřesovišť. Přes léto se v Dalguise scházela celá rodina i přátelé, zejména ti, kteří měli rádi rybaření a byli ochotni snášet Rupertovy nekonečné fotografické „přednášky“. Mezi hosty se ocitli i význační přátelé jako John Bright a William Gaskell. Beatrix také poznávala místní obyvatele, jako postavičky poštáka-naturalisty Charliho McIntoshe, Kitty MacDonaldovou, která prala prádlo, nebo pana Wooda, entomologa. Na rozdíl od přísně vedených zimních měsíců v Londýně, kde se všechny aktivity pečlivě korigovaly, měla v Dalguise příležitosti pro volný čas a společnost s rodinou a hosty nebo samostatné dobrodružství po okolní přírodě.⁴⁵

Zatímco v Dalguise měla Beatrix spoustu příležitostí na dobrodružství v přírodě a objevování fotografického světa, v Londýně byla vedená životem podle pevně stanoveného harmonogramu, který ovlivňovala Helen Leech Potterová, matka Beatrix Potter. V roce 1863 se s ní Beatrixin tatínek pragmaticky oženil, čímž se začlenil do londýnské společnosti a současně udržel kontakty na severu. Historie a osobnost Helen Leech Potterové, jako maminky Beatrix, zůstává nejasná. Vdala se za Ruperta, svého bývalého spolužáka z Manchester College, a do manželství přinesla pěkné dědictví. Její iniciativa v dobročinných aktivitách během *bavlněného hladomoru*⁴⁶, dokládala plnění společenských očekávání, ale neprozradila nic o skutečném přesvědčení vzhledem k manželskému vztahu a samotnému uměleckému talentu Helen. Byla často vykreslována jako kontrolující a přetvařující se žena. Dodržovala vhodné viktoriánské chování a společenské aspirace odpovídaly lancashirskému původu a nonkonformnímu pozadí. Potterovi se pohybovali v londýnské společnosti, využívali přitom své kontakty a zároveň potlačovali svůj původ ze severu. Vliv Helen na její děti, Beatrix a Waltera, byl významný.⁴⁷ Omezovala jejich sociální obzory a projevovala

---

⁴⁴ LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 26.

⁴⁵ [Srov.] tamtéž, s. 27-29.

⁴⁶ *bavlněný hladomor* je pojem popisující období hospodářské krize v anglickém hrabství Lancashire, způsobené nedostatkem bavlny během americké občanské války v letech 1861-1866 [Srov.] HENDERSON, William O. *The Lancashire cotton famine 1861-1865*. Manchester University Press, 1969, 2007. s. 132-133.

⁴⁷ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 20-23.

nepochopení pro Beatrixininy různorodé zájmy. Manželství mezi Rupertem a Helen přetrvávalo, ale zdálo se, že spíše šlo o formální než opravdu láskyplné. Rodina se usadila v londýnské ulici Bolton Gardens, která měla být vhodným místem pro kariérní vzestup. Zde pak Beatrix žila až do svých 47 let.⁴⁸

Jako dítě Beatrix nedocházela do školy, ale byla doučována guvernankami (neboli vychovatelkami) do svých zhruba 15 let⁴⁹. Beatrixinina poslední učitelka, Annie Carter odešla od Potterových krátce po svatbě. Beatrix s ní a její rozrůstající se rodinou však stále udržovala častý kontakt a ráda trávila s dětmi čas při různých příležitostech.⁵⁰

Když zrovna nedostávala lekce od svých vychovatelek, chodila do Gorse Hall, kde tehdy bydlela její babička z maminciny strany. Vzpomínky na toto místo byly živě smyslové; týkaly se vůně starého domu a kvality světla. Vzpomínala na vzor na rohoži, obrázky na starém hudebním boxu, zvuk houpacího koně, gravíry na schodech, vůni indiánské kukuřice a obávala se, že se vše změní. 'Nyní jsem viděla delší chodby a vyšší síně,' svěřila se svému deníku. 'Místnosti budou vypadat chladně a prázdně, chodba, kterou jsem si zvykla při cestě do postele příjemně pobíhat, již nebude působit temně a tajemně, a především laskavý hlas, který ozářil dům, zůstane navždy tichý.'⁵¹

Na život v Londýně, ale nevzpomínala jen skrz návštěvy Gorse Hall a nabitý program, který měla jako správná viktoriánská dívka dodržovat, ale také prostřednictvím výletů do Kensingtonských zahrad s chůvou a milovanými psy. Sama Beatrix často vzpomínala na nepohodlný oděv, včetně bílých plátěných šatů a vysokých černých bot na knoflíky, a zatímco fotografie ji zobrazovaly jako spokojené dítě se světle vlnitými hnědými vlasy, Beatrixinín dětský pohled dosti kontrastoval s realitou jejího každodenního života.⁵²

Dětství Beatrix Potterové bylo mnohem složitější, než se obvykle uvádí. Chůvina péče poskytovala bohatý prostor pro vzdělávání a objevování. První Beatrixinina chůva, sestra Ann Mackenzie z Inverness, byla přísná kalvinistka. Později ji Beatrix popisovala jako "starou, mrzutou chůvu". Přesto se sestra

---

⁴⁸ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 24.

⁴⁹ [Srov.] CARPENTER, Humphrey a Mari PRICHARD. *The Oxford Companion to Children's Literature*. New York: Oxford University Press, 1984. s. 420.

⁵⁰ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 49.

⁵¹ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 15.

⁵² [Srov.] tamtéž, s. 36-37.

Mackenzie s oblibou dělila o kouzelné příběhy plné víl a skotského folklóru, které rozvíjely Beatrixininu živou představivost. Během letních prázdnin v Dalguise společně prozkoumávaly kouzelný venkov a rozvíjely Beatrixininu víru ve víly a čarodějnice. Sestra Mackenzie otevřela Beatrix bohatý svět folklóru, Ezopových bajek, pohádek bratří Grimmů, příběhů Hanse Christiana Andersena a románů Sir Waltera Scotta. Její knižní repertoár zahrnoval také Cestu poutníka autora Johna Bunyana a Chalupu strýčka Toma od Harriet Beecher Stowe. Beatrixina láska ke kresbě a malbě se projevila velmi brzy povzbuzováním rodičů, kteří jí nosili kreslicí bloky při výletech do přírody. Již zmíněný Camfield Place, domov jejich prarodičů, a Dalguise, letní rodinné sídlo ve Skotsku, formovaly Beatrixiny první dojmy o přírodním světě.⁵³

Život v Camfieldu byl idylický, plný obrazů a zvuků venkova, zvířat a tepla rodiny. Milovala staré domy, prozkoumávala skryté chodby a těšila se z odlišných vjemů každého z nich. Nebojácná a zvědavá samostatně prozkoumávala okolí. Camfield se stal jejím nejoblíbenějším místem v té době. Toto sídlo jí v paměti vytvořilo živé vzpomínky s pestrými detaily z farmářského prostředí ve všech ročních obdobích.⁵⁴ Krajina Skotska, dostupná díky loveckému panství jejího dědečka v Easter Ross, přidávala další rozměr a prostor zážitkům. Venkov kolem Perthshire s rovinatými řekami, travnatými loukami a mystickými lesy smazával rozdíly mezi realitou a fantazií. Právě dovolené, strávené ve Skotsku s rodinou, pokračovaly až do dospělosti a utvářely propojení mezi přírodou, fotografií a dobrodružstvím již od mládí. Skotsko nejen že vytvořilo podněty pro Beatrixininu rané umělecké snahy, ale také sehrálo klíčovou roli při formování jejího uměleckého vyjádření.⁵⁵

Jako mladá žena se značným intelektem a uměleckým talentem Potterová pokračovala v rozvoji svých vášní a zájmů i když v mezích bohatého viktoriánského zázemí své rodiny. Během této doby se věnovala studiu umění a přírodopisu a ponořila se do rozmanitého světa flóry a fauny, která ji obklopovala.⁵⁶ Neukojitelná zvědavost ji přivedla k prozkoumávání idylické

---

⁵³ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 29-31.

⁵⁴ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 11.

⁵⁵ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 28-35.

⁵⁶ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 94.

krajiny anglického venkova, kde nacházela inspiraci v kráse a biodiverzitě přírodního světa.⁵⁷

Kromě uměleckých aktivit se Potterová věnovala také intelektuálním oborům, zabývala se literaturou, vědou a botanikou. Touha po vědění poháněla tvůrčí úsilí a formovala vzkvétající literární ambice. Právě během tohoto období začala Potterová vymýšlet okouzující příběhy a rozmarné postavy. S blížící se dospělostí se ambice rozšířily za hranice její provinční výchovy a přiměly ji hledat příležitosti k osobnímu a profesnímu růstu.⁵⁸

Vyzbrojena svým uměleckým talentem a portfoliem ilustrovaných příběhů se Potterová vydala na cestu do rušného hlavního města, kde doufala, že získá vydavatelskou smlouvu pro svá nápaditá díla. Přechod z prostředí na venkově do rušných ulic Londýna tak znamenal klíčový okamžik v životě Potterové, když se vydala na cestu za uskutečněním svých snů o literárním úspěchu a tvůrčím naplnění.

1.3 Výzva Londýna

Londýn, rušné hlavní město Anglie, nabízel nepřeborné množství profesních příležitostí a zdrojů, které se staly nezbytnými pro kariéru Beatrix Potterové jako umělkyně a spisovatelky. Kromě všelijakých profesí poskytovalo přístup k předním vydavatelům a uměleckým komunitám. Město se v této době pyšnilo řadou kulturních institucí, včetně různých muzeí, galerií a knihoven. Díky tomu se zde Potterová mohla hlouběji ponořit do umění, literatury a přírodních věd. Tyto instituce jí poskytly přístup k uměleckým dílům, literárním klasikám a vědeckým objevům, které obohatily tvůrčí vizi a způsob vyprávění příběhů. Živá londýnská kulturní scéna navíc nabízela i nespočet možností navštěvovat přednášky, výstavy a akce, které rozšiřovaly Beatrixiny kulturní obzory a podněcovaly její představivost.⁵⁹

---

⁵⁷ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 26-27.

⁵⁸ [Srov.] tamtéž, s. 43, 98.

⁵⁹ [Srov.] tamtéž, s. 64, 65.

Londýn sloužil především jako epicentrum vydavatelského průmyslu, což z něj činilo ideální destinaci, kde se Potterová mohla věnovat svým ambicím a stát se publikovanou autorkou a ilustrátorkou. Město bylo domovem vyhlášených nakladatelství, která se specializovala na dětskou literaturu a nabízela tak Potterové více možností pro spolupráci s redaktory, designéry a tiskaři. Znamenal i jednodušší přístup k literárním agentům a mentorům, kteří jí mohli nabídnout vedení a podporu ve složitosti vydavatelského světa.⁶⁰

Rozhodnutí přestěhovat se do Londýna se stalo klíčovým momentem v její kariéře, poháněné ambicemi především jako spisovatelky. Motivována hluboce zakořeněnou vášní pro vyprávění příběhů a smyslem pro vizuální detaily viděla Potterová Londýn s jeho možnostmi jako ideální prostředí pro předvedení svého tvůrčího talentu. Navzdory své zálibě v přírodě si Potterová uvědomovala, že profesní příležitosti na ni čekají právě v hlavním městě.⁶¹

Ovšem Londýn ji nepřivítal podle jejích představ. I přes talent ilustrátorky a vypravěčky čelila se svým příběhem o neposedném králíčkovi hned několika odmítnutím od vydavatelů. Zpočátku se Potterová snažila najít někoho, kdo by byl ochoten riskovat vydání její práce jakožto začínající spisovatelky. Později, jen díky rodinným vazbám, se seznámila s literárním agentem, který následně předal Beatrixininy práce nakladatelství Frederick Warne & Co. Jako jedno z mála rozpoznalo potenciál práce Potterové a rozhodlo se jí dát šanci.⁶² Viděli příslib v roztomilých ilustracích a poutavém vyprávění, což vedlo k vydání "Příběh králíčka Petra" v roce 1902. Tak započalo úspěšné partnerství mezi Beatrix Potterovou a společností Frederick Warne & Co.⁶³

Samotné nakladatelství *Frederick Warne & Co.* bylo založeno v roce 1865 Frederickem Warnem v Londýně v Anglii.⁶⁴ To se specializovalo především na dětskou literaturu a rychle si získalo uznání pro své vysoce kvalitní publikace a inovativní přístup ke knižní produkci. Pod vedením Fredericka Warnea a později

---

⁶⁰ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 72-73.

⁶¹ [Srov.] LANE, Margaret. *The Tale of Beatrix Potter: A Biography*. rev.. England: Penguin Books, 1986. s. 54.

⁶² [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 73, 74.

⁶³ [Srov.] CARPENTER, Humphrey a Mari PRICHARD. *The Oxford Companion to Children's Literature*. New York: Oxford University Press, 1984. s. 420.

⁶⁴ [Srov.] LONDON COUNTRY COUNCIL. Bedford Street and Chandos Place Area: Bedford Street. BRITISH HISTORY ONLINE. *British History Online* [online]. 1970, 4. 4. 2024 [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://www.british-history.ac.uk/survey-london/vol36/pp253-263>.

jeho synů nakladatelství vzkvétalo a rozšiřovalo svůj katalog o širokou škálu dětských knih, beletrie a literatury faktu.

Beatrix se díky tomu seznámila a poté i sblížila s Normanem Warnem, který spolupracoval při přípravě na vydání jejího díla. Warne se narodil v roce 1868 jako třetí syn nakladatele Fredericka Warnea. K rodinnému nakladatelství se připojil jako redaktor se specializací na dětskou literaturu.⁶⁵

Warne se poprvé setkal s Beatrix Potterovou v roce 1901, kdy přes rodinného přítele poslala svůj rukopis "Příběh králíčka Petra" do nakladatelství Frederick Warne & Co. Norman rozpoznal talent Potterové, začal se živě zajímat o její práci a stal se Beatrixiným editorem. Bez ohledu na počáteční pochybnosti jeho kolegů o komerční životaschopnosti nekonvenčního příběhu Potterové to byl právě Norman, kdo její knihu prosadil a úspěšně přesvědčil firmu, aby ji vydala.

Během spolupráce na knize "Příběh králíčka Petra" a následných děl se mezi nimi vybudoval blízký profesionální vztah, který velmi brzy přerostl v romantický. Navzdory společenským omezením a rodinným námitkám se k velkému překvapení svých rodin a kolegů Potter a Warne v roce 1905 zasnoubili. Bohužel jejich zasnoubení nemělo dlouhého trvání, protože Norman Warne náhle onemocněl a zemřel na zhoubnou anémii, pouhý měsíc po jejich zasnoubení.⁶⁶ Jeho neočekávaná smrt Potterovou zdrtila a truchlila nad ztrátou svého snoubence a nejhrolivějšího podporovatele ve vydavatelském světě.⁶⁷

Vydání knihy "Příběh králíčka Petra" znamenalo velký úspěch Beatrix Potterové. Nadčasově přitažlivý příběh s tématem dobrodružství, rošťáctví a důležitosti rodiny, který se odehrával na malé zahradě pana McGregora. Pohádka rezonovala s dětmi i dospělými, čerpala ze zážitků mladistvé zvědavosti a vzrušení z objevování.

Úspěšnost těžila i z příznivých recenzí a ústních doporučení, jež zajistila široké uznání a popularitu. Kniha se stala oblíbenou klasikou dětské literatury a získala si své trvalé místo jako nadčasové mistrovské dílo a jedna z nejoblíbenějších dětských knih všech dob.

---

⁶⁵ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 6.

⁶⁶ [Srov.] tamtéž, s. 3.

⁶⁷ [Srov.] FREIDENRICH, Emily, Steven HELLER, Linda J. LEAR a Eleanor TAYLOR. *The art of Beatrix Potter: sketches, paintings, and illustrations*. San Francisco: Chronicle Books, 2016. s. 8.

Další aspekt napomáhající popularitě knihy představovaly ilustrace, které uchvátily svými složitými detaily, zářivými barvami a rozmarným kouzlem. Autorčinou schopností oživit postavy a prostředí příběhu svými uměleckými díly zvýšila celkovou přitažlivost příběhu. (viz Přílohy I., obr. 2)

Povzbuzena pozitivním přijetím svého díla se Potterová vydala na plodnou literární kariéru a vytvořila rozmanitou škálu příběhů. Od rozverných činů králíka Petra až po rozmarná dobrodružství Jemimy Puddle-Duck (viz Přílohy I., obr. 3) a paní Tiggy-Winkleové. Tyto následné literární zdary Beatrix Potterové pokračovaly v rozšiřování jejích tvůrčích obzorů a upevňování odkazu jako oblíbené autorky a ilustrátorky dětské literatury. S obrovským úspěchem své první knihy se Potterová ocitla v záři reflektorů literární slávy a získala široké uznání za okouzující příběhy a nádherné ilustrace.⁶⁸

Vedle svých literárních aktivit se Potterová věnovala také aktivitám mimo oblast dětské literatury a zkoumala svou vášeň pro přírodní historii, ochranu přírody a ochranu půdy. Na základě své lásky k přírodě se Potterová stala vášnivou botaničkou, mykoložkou a environmentalistkou, čímž významně přispěla k rozvoji vědy a ochrany přírody. Díky své přetrvávající lásce k anglickému venkovu získala rozsáhlé pozemky v Lake District, kde se snažila chránit a zachovat nedotčenou krásu regionu. Potterová byla odhodlána zachovat přírodní krásy regionu a začala nakupovat farmy a statky. Nakonec nashromáždila více než 4 000 akrů půdy.⁶⁹

Snaha o ochranu přírody šla nad rámec pouhého získávání půdy; aktivně se podílela na postupech zemědělství a hospodaření s půdou, které podporovaly biodiverzitu a udržitelné zemědělství. Experimentovala s tradičními zemědělskými metodami a bojovala za zachování tradiční venkovské krajiny, včetně ikonické scenérie Lake District. (viz Přílohy I., obr. 4)

V roce 1909 Beatrix pokračovala v přesvědčení svého otce a stala se jednou z prvních podporovatelek National Trust, charitativní organizace věnující se ochraně historických míst a přírodních krajín v Anglii, Walesu a Severním Irsku. Velkoryse darovala velkou část svých pozemků organizaci National Trust, aby zajistila, že budou navždy chráněny a přístupné veřejnosti. Její ochránářská práce předběhla svou dobu a úsilí sehrálo svou roli při formování moderních postojů

---

⁶⁸ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 186.

⁶⁹ [Srov.] FREIDENRICH, Emily, Steven HELLER, Linda J. LEAR a Eleanor TAYLOR. *The art of Beatrix Potter: sketches, paintings, and illustrations*. San Francisco: Chronicle Books, 2016. s. 140.

k ochraně půdy a péči o životní prostředí.⁷⁰ Dnes je mnoho krajin, za jejichž ochranu bojovala, označeno jako oblasti výjimečné přírodní krásy. Tato místa přitahují návštěvníky z celého světa, kteří přijíždějí, aby zažili krásu, která inspirovala nadčasové příběhy Beatrix Potterové.

Po tragickém úmrtí svého snoubence žila několik let sama, než si v roce 1913 vzala svého právníka Williama Heelise (viz Přílohy I., obr. 5) a svou pozornost přesunula k venkovskému životu. Během následujících tří desetiletí se věnovala správě a rozšiřování svého majetku v Lake District. Během tohoto období se ponořila do zemědělských činností a přijala roli pracující farmářky. Jedním z jejích hlavních zájmů byl chov ovcí.⁷¹

Kromě své ochránářské a farmářské práce a vydavatelské činnosti se Potterová angažovala v literární a umělecké komunitě, mentovala mladé spisovatele a umělce a podporovala začínající talenty. Navzdory tomu, že se v pozdějších letech potýkala se zdravotními problémy, včetně artritidy a zhoršujícího se zraku, Potterová nadále čerpala inspiraci z přírodního světa kolem sebe a nacházela útěchu a inspiraci v krajině, které si vážila.⁷²

Celkově jsou její pozdější léta charakterizována pozoruhodnou směsí kreativity, filantropie a odhodláním zachovat krásu přírodního světa. V následujících letech vliv Potterové nadále rostl a překračoval hranice literatury a zahrnoval i další sféry jako umění, vědy a ochrany přírody. Odkaz, který po sobě zanechala jako umělkyně i ochránkyně přírody, přetrvává dodnes a inspiruje nespočet jednotlivců k tomu, aby si vážili a chránili životní prostředí pro další generace.

Během 40. let se její zdravotní stav začal náhle více zhoršovat, Potterová zažívala období slabosti a únavy, což omezovalo pohyblivost a energii.⁷³ To ovlivňovalo Beatrixininu schopnost vykonávat práci a aktivity s ní spojené. Stále více se spoléhala na podporu své rodiny a pečovatелů, kteří jí pomáhali s každodenními úkoly a zdravotními potřebami. Potýkala se s různými klinickými

---

⁷⁰ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 140.

⁷¹ [Srov.] THE EDITORS OF ENCYCLOPAEDIA. BRITANNICA. Beatrix Potter. BRITANNICA. *Encyclopaedia Britannica* [online]. 2024, 2. 4. 2024 [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Beatrix-Potter>.

⁷² [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 412.

⁷³ [Srov.] tamtéž, s. 237.

problémy, včetně dýchacích potíží a problémů se srdcem, které se postupem času zhoršovaly.⁷⁴

I přes své zdravotní problémy však zůstala Potterová odhodlaná pokračovat ve svém tvůrčím a ochránářském úsilí. Pokračovala v práci na různých projektech, ochraně přírody a udržování svého závazku vůči literárním a uměleckým aktivitám. Soustředila se na dokončení svých posledních povídek a dohlížela na vydávání knih, aby zajistila přetrvání svého literárního odkazu. Její zdraví se však začalo radikálně zhoršovat, a i vzhledem k přibývajícimu věku, ji nemoc začala vystavovat stále větším výzvám.

Se zhoršujícím se stavem pro ni bylo stále obtížnější udržet si obvyklou úroveň produktivity a angažovanosti. Zhoršující se zdraví ji donutilo omezit své závazky a trávit více času odpočinkem a zotavením. Stáhla se z veřejného života a přesunula se do Lake District, kde nacházela útěchu a klid v kráse venkova, která jí sloužila jako inspirace po celý život. V posledních letech svého života se věnovala své milované farmě a zahradám a nacházela radost v prostých radostech z přírody. Ke konci života se její zdravotní stav zhoršil natolik, že začala trávit velkou většinu času doma a soustředila se jen na odpočinek a relaxaci.⁷⁵

V září roku 1943 se u ní objevily příznaky chřipky, které pravděpodobně oslabilly imunitní systém.⁷⁶ Jak nemoc postupovala, pociťovala zhoršující se respirační příznaky, včetně potíží s dýcháním a překrvením hrudníku.⁷⁷ Krátce po nástupu respiračních příznaků jí byl diagnostikován zápal plic. Jako malá často trpěla onemocněním dýchacích cest, jež ji nejednou přivedly do nemocnice. Bohužel tentokrát nemoc postihla i její srdce.⁷⁸ Navzdory lékařské péči se zdravotní stav Beatrix Potter nadále zhoršoval. Nakonec podlehla komplikacím způsobeným zápalem plic, který se nejspíše rozvinul po záchvatu chřipky. Beatrix Potter umírá ve spánku dne 22. prosince 1943 ve věku 77 let, ve svém domě Castle Cottage v Near Sawrey v Anglii.⁷⁹ (viz Přílohy I., obr. 6)

---

⁷⁴ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 17.

⁷⁵ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 430, 436-437.

⁷⁶ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 34.

⁷⁷ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 437.

⁷⁸ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 34.

⁷⁹ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 439-440.

2 Umělecká tvorba Beatrix Potter

Umělecká práce Beatrix Potter je důkazem výjimečného talentu a obětavosti. I když je oslavována především jako autorka a ilustrátorka oblíbených dětských knih, její umělecké dovednosti sahají daleko za hranice vyprávěných příběhů. Kresby a akvarely Potterové nastavily vysoko pomyslnou laťku v ilustrovaných pohádkových knihách a zároveň významně přispěly k vývoji výtvarného umění s naturalistickými tendencemi. Ačkoli jsou ilustrace často neoddelitelné od psaných příběhů, mistrovské dílo Potterové jako umělkyně je patrné v neúnavném skicování tužkou, perem a štětcem. Tyto skici, často založené na pozorování přírodního světa, sloužily jako základ pro její imaginativní zobrazení různých prostředí a postav.⁸⁰ (viz Přílohy I., obr. 7)

Po celý život čerpala svou uměleckou inspiraci z krajin a prostředí, které prozkoumávala v Anglii, Skotsku nebo Walesu. Od dětství v Londýně, až po pozdější léta strávená v Lake District, odráželo její umění konkrétní místa, která navštěvovala a přírodní divy, se kterými se setkávala. Bystré pozorovací schopnosti a odhodlání zachytit podstatu světa kolem ní jsou patrné v Beatrixině rozsáhlém portfoliu kreseb, které zahrnovalo vše od listí a hmyzu až po architektonické detaily a krajiny (viz Přílohy I., obr. 8).⁸¹ Její umělecké úsilí se rozšířilo nad rámec ilustrace a zahrnovalo vášeň pro přírodní historii a vědecké studium. Byla fascinována geologií, mykologií a paleontologií⁸². Umělecký talent uplatňovala k přesnému zobrazení zkamenělin a hub a vytvořila vědecky významné kresby, které jsou dodnes obdivovány.⁸³ (viz Přílohy I., obr. 9) Navzdory tomu, že ve vědecké komunitě čelila diskriminaci na základě pohlaví, přínos k mykologii byl pozoruhodný a ukázal její intelektuální zvědavost a oddanost svému řemeslu.

Během dospívání se umělecké zájmy rozšířily z pouhého pozorování na širší zkoumání světa přírody. Ponořila se do vědeckého studia geologie a mykologie, se zvláštním zaměřením na zkameněliny a houby. Využitím svého

---

⁸⁰ [Srov.] FREIDENRICH, Emily, Steven HELLER, Linda J. LEAR a Eleanor TAYLOR. *The art of Beatrix Potter: sketches, paintings, and illustrations*. San Francisco: Chronicle Books, 2016. s. 6-7.

⁸¹ [Srov.] tamtéž, s. 11-12.

⁸² TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 91.

⁸³ [Srov.] FREIDENRICH, Emily, Steven HELLER, Linda J. LEAR a Eleanor TAYLOR. *The art of Beatrix Potter: sketches, paintings, and illustrations*. San Francisco: Chronicle Books, 2016. s. 9, 94.

uměleckého talentu dokázala zobrazit tyto objekty s krásou a přesností. Souběžně s vědeckými aktivitami se její umělecká kariéra začala formovat vydáním prvních ilustrací pro pohlednice s *antropomorfizovanými*⁸⁴ králíky.⁸⁵ (viz Přílohy I., obr. 10) Motivována úspěchem těchto raných počinů se vydala na novou cestu jako vypravěčka. Spojila svou lásku k přírodě s talentem pro ilustraci a vytvořila příběhy pro děti.

Zároveň s růstem reputace se neustále rozšiřovaly i umělecké obzory, což umožňovalo zkoumat nová témata, styly a média. Od rozmanitých vyobrazení zvířecích postav až po složitější studie botanických exemplářů se práce vyvíjela spolu se zájmy a zkušenostmi odrážejícími i hloubku její tvůrčí vize.

Samostatný umělecký proces Beatrix Potter obvykle zahrnoval rozsáhlé skicování a studium předmětů nebo krajiny. Trávila hodně času v přírodě v okolí svého bydliště a často s sebou nosila skicáky. Prakticky kamkoli šla, měla s sebou svůj skicák. Díky tomu vytvořené skici později sloužily jako základ pro ilustrace a umožňovaly jí zachytit složitost námětů s dokonalou přesností. Velmi dobře se jí dařilo ztvárnit divokou zvěř, včetně kouzla a charakteru různých zvířecích postav. Pozornost věnovaná detailům se vztahovala na každý aspekt ilustrací, od textur kožešin a peří až po složité vzory listů.⁸⁶ (viz Přílohy I., obr. 11)

Kresby vycházely z pečlivého pozorování zvířat a rostlin, které dokumentovala v četných skicářích. Fascinovali ji zejména malí tvorové, se kterými se setkávala na anglickém venkově, především králíci, myši a ptáci. Na základě těchto skic dokázala přesně vykreslit anatomii a chování těchto malých tvorů. Beatrix přistupovala ke svému uměleckému procesu s pečlivou pozorností k detailu a hlubokým respektem k přírodě. Její styl se vyznačoval realismem a precizností, odrážel bystré pozorovací schopnosti. Často zobrazovala flóru a faunu s pozoruhodnou přesností a čerpala inspiraci z přírodních krajin, se kterými se setkávala během průzkumů.⁸⁷ (viz Přílohy I., obr. 12)

---

⁸⁴ *antropomorfizace* je přisuzování lidských vlastností neživým předmětům, zvířatům nebo mytickým bytostem [Srov.] ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR. *Akademický slovník současné češtiny* [online]. [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://slovníkcestiny.cz/heslo/antropomorfizace/0/7962>.

⁸⁵ [Srov.] FREIDENRICH, Emily, Steven HELLER, Linda J. LEAR a Eleanor TAYLOR. *The art of Beatrix Potter: sketches, paintings, and illustrations*. San Francisco: Chronicle Books, 2016. s. 10.

⁸⁶ [Srov.] HOBBS, Anne Stevenson. *Beatrix Potter's Art: Paintings and Drawings*. London: Frederick Warne, 1989. s. 20-21.

⁸⁷ [Srov.] THE NATIONAL TRUST. *Beatrix Potter Art & Inspiration: National Trust Guidebook (National Trust Guidebooks)*. London: Tempus, 2004. s. 12.

2.1 Umělecké probuzení Beatrix Potter

Jedny z prvních uměleckých experimentů Beatrix Potterové se zaznamenaly v kreslířském bloku z roku 1875. Ukazující pečlivé studie housenek, ptačích vajec a motýlů a odrážejí zájem o přírodní svět. (viz Přílohy I., obr. 13) Realistické vyobrazení zahrnovalo také scény farmáře s krávou, dům u paty hory nebo králíky na bruslích, pravděpodobně inspirované londýnskou kulturou bruslení nebo pozorováním v klubu Dalguise Curling.⁸⁸

Následovaly další pokusy studií podle reprodukcí. Po nákresech ptáků, květin, savců, budov, stromů, košů a nádrží na vodu, to byly živé kresby květin z roku 1876, pravděpodobně ovlivněny Fosterovými publikacemi o 'Konvalinkách' a 'Narcisech' nebo Jamesem Andrewsem a jeho 'Art of Flower Painting'. Některé studie podle reprodukcí zachovaly její rodiče. S postupujícím věkem se Beatrixin otec snažil podpořit zájem o ptactvo u obou svých dětí. K desátým narozeninám v roce 1876 dostala jako dárek publikaci 'Birds Drawn from Nature' od Jemimy Blackburn. (viz Přílohy I., obr. 14)

Obecně bylo její dětství ovlivněno uměleckými hnutími 'Arts and Crafts' a 'Aesthetic', včetně zájmu o umělecké dětské knihy, kdy Beatrix poměrně jednoduše přijala techniky významných umělců jako Walter Crane, Kate Greenaway a Randolph Caldecott, přičemž projevovala zvláštní slabost pro Caldecottovu tvorbu. Oblíbené měla i příběhy paní Molesworthové, zejména díla 'Carrots'. Pravděpodobně znala i další díla jako 'The Cuckoo Clock' a 'Reel Fairies'. Kromě toho měla k dispozici ilustrace od Richarda 'Dicky' Doylea, 'Phize' (Hablotia K. Browne) a nejspíše i Johna Everetta Millaie. Také si oblíbila 'St. Nicholas', americký časopis pro děti s kvalitní beletrií a bohatými ilustracemi od nejlepších amerických umělců.⁸⁹

Kopírování populárních ilustrovaných knih té doby si Beatrix i její bratr velmi oblíbili. Ovlivněni byli především otcem Rupertem, který pro ně dříve kreslil zvířata, jak pro zábavu, tak pro vzdělání.⁹⁰ Beatrix s otcem rozvíjela své dovednosti i v oblasti fotografie, v tomto oboru napodobovala svého otce při

---

⁸⁸ [Srov.] FREIDENRICH, Emily, Steven HELLER, Linda J. LEAR a Eleanor TAYLOR. *The art of Beatrix Potter: sketches, paintings, and illustrations*. San Francisco: Chronicle Books, 2016. s. 25, 102.

⁸⁹ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 32-33.

⁹⁰ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 7.

zachycování scén. Skrze objektiv fotoaparátu získala odlišný pohled na svět, který ovlivnil její realistický přístup při zobrazování přírody.⁹¹

Role Helen, matky Beatrix, během nepřítomnosti manžela, měla podobu příliš nadměrné péče, znamenala nekompromisnost a přísnost, se kterou Beatrix velmi dlouhou dobu bojovala. Ačkoliv byla její matka také velmi umělecky talentovaná, nikdy neupustila od tradičních norem a pravidel tehdejší viktoriánské společnosti.⁹²

Beatrix Potterová používala pro své ilustrace především pero a inkoust, akvarel a kvaš. Často začínala předběžnými skicami a poté pečlivě vykreslovala své ilustrace jemnými liniemi a barvami. Použití měkkých, tlumených barev a složitých linií přispělo k nadčasové kvalitě ilustrací a zachytilo kouzlo příběhů. Ilustrace Potterové navíc často obsahovaly složité vzory, které dodávaly uměleckému dílu hloubku a vizuální zajímavost.⁹³

Lze vymezit několik aspektů jejích ilustrací – kompozice, barva, linie, tvar a prostor a textura.⁹⁴

Kompozice se samozřejmě u velké většiny ilustrací liší, ale často obsahuje ústřední postavy obklopené detailními přírodními prvky, jako jsou květiny, stromy a zahradní krajiny. V ilustracích je používána jemná, tlumená barevná paleta, které dominují zemité tóny a pastelové odstíny.⁹⁵ Kontury a linie jsou přesné a jemné, dávají vyniknout složitým detailům ilustrací. Postavy a předměty jsou zobrazeny se zaoblenými, organickými tvary.⁹⁶ (viz Přílohy I., obr. 15) Využití prostoru se liší, aby zdůraznilo různé narativní momenty, od detailních portrétů postav až po rozsáhlé venkovní scény. Zatímco ilustrace Potterové postrádají texturu, dovedně iluzi textury vytváří prostřednictvím detailního vykreslování srsti, peří, listů a dalších přírodních prvků.⁹⁷

Dále lze její ilustrace analyzovat z pohledu užitých materiálů. Způsob, jakým umělec volí a využívá materiály, může mít značný vliv na výsledný výraz

---

⁹¹ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 35-37.

⁹² [Srov.] tamtéž, s. 20-23.

⁹³ [Srov.] HOBBS, Anne Stevenson. *Beatrix Potter's Art: Paintings and Drawings*. London: Frederick Warne, 1989. s. 14-17.

⁹⁴ [Srov.] FREELAND, Cynthia. *But is it art?: An introduction to art theory*. Oxford; New York: Oxford University Press, 2001. s. 4, 17, 179.

⁹⁵ [Srov.] FREIDENRICH, Emily, Steven HELLER, Linda J. LEAR a Eleanor TAYLOR. *The art of Beatrix Potter: sketches, paintings, and illustrations*. San Francisco: Chronicle Books, 2016. s. 144, 232.

⁹⁶ [Srov. tamtéž, s. 150.

⁹⁷ [Srov.] HOBBS, Anne Stevenson. *Beatrix Potter's Art: Paintings and Drawings*. London: Frederick Warne, 1989. s. 42.

a kvalitu díla. Potřeba porozumění těmto materiálům je klíčová pro pochopení techniky a stylu umělce. Zároveň rozlišení jednotlivých typů tvorby, kdy každá forma přináší své vlastní charakteristiky a možnosti vyjádření. Beatrix Potter pracovala s různými materiály, jako je například akvarel, tuš, tužka a kvaš, jak již bylo zmíněno.

Pro Beatrix Potter je nejtýpickejší výtvarný prostředek ilustrace. Kdy ilustrace je výtvarným doprovodem tištěného textu, který má za účel osvětlit a doplnit sdělení obsažené v textu. Její použití se většinou omezuje na knižní produkci, ale lze ji nalézt i v časopisech, novinách a reklamních materiálech.⁹⁸ Díky ilustracím mohou čtenáři lépe porozumět obsahu textu a lépe si představit popsané situace či postavy. Ilustrace může také pomoci při vytváření celkové atmosféry díla a může zlepšit čtenářský zážitek z textu. Na tomto principu se Potterová snažila založit své knihy.⁹⁹

Techniku tuší používala k liniím a konturám. Tuš lze definovat jako nesmytelnou vodovou barvu, obvykle černé nebo tmavohnědé barvy, která obsahuje roztok různých druhů sazí, do kterého jsou přidány koloidy jako želatina apod. Původně však byla připravována z jemných sazí získaných nedokonalým spalováním rostlinných semen. Moderní tuš se většinou připravuje z plynových sazí, které se smíchají s roztokem arabské gumy nebo jiného pojiva. Beatrix Potter již užívala moderní formu tuše na své ilustrace.¹⁰⁰

Několik let Beatrix Potter zkoumala různé možnosti barev. Experimentovala s olejovými barvami¹⁰¹ a s kvašem, hledala tu nejvhodnější techniku pro vyjádření svých vizí. Nakonec se rozhodla pro akvarelovou techniku, která jí umožňovala dosáhnout požadované barevnosti a jemnosti detailů. Postupem času se v této technice stále více zdokonalovala.

Akvarel je technika malby, kde se používá lazurní vodová barva, která obsahuje rozptýlené barvivo v pojidle, které je rozpustné ve vodě, jako například arabská guma nebo vaječný bílek. Tento druh malby umožňuje vytvářet transparentní efekty a jemné přechody mezi barvami. Akvarel se často aplikuje na podložku z papíru, kartonu, pergamenového papíru nebo textilií, jako je hedvábí.

---

⁹⁸ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 161, 194.

⁹⁹ [Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997. s. 142.

¹⁰⁰ [Srov.] tamtéž, s. 371.

¹⁰¹ [Srov.] TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988. s. 42.

Tato technika umožňuje nanášet barevné vrstvy buď po zaschnutí předchozích vrstev, nebo přímo na mokré vrstvy, což umožňuje míchání a rozmazávání barev pro dosažení požadovaných efektů.¹⁰² Tato technika umožňovala Beatrix Potter zachytit jemné detaily a živé obrazy, které přesně odpovídaly její představě. S akvarelem dokázala zachytit atmosféru přírody a vyprávět příběhy prostřednictvím obrázků s výraznými barvami a jemnými přechody.

I když se akvarel stal nejčastěji používaným médiem Beatrix Potter, byla obeznámena i s technikou kvaše a jejími výhodami. Kvaš je typ barvy, který lze charakterizovat jako vodovou barvu s krycími vlastnostmi. V kvaši jsou barviva smíchána s pojivem, které se rozpouští ve vodě. Toto pojivo je obvykle rostlinného původu. Kromě barviv obsahuje kvaš také krycí běloby, které mu umožňují lépe zakrýt podklad a dosáhnout plného barevného efektu. Díky svému složení a vlastnostem je kvaš často používán umělci při malování a ilustrování, zejména při práci s vodovou technikou na papíře.¹⁰³

Rozhodnutí pro akvarelovou malbu zřejmě souviselo s potřebou zachovat průhlednost a jemnost, kterou akvarel nabízel, zatímco kvaš, s krycími vlastnostmi, by mohl vést k méně subtilním výsledkům. I přesto se občas uchýlila k použití kvaše pro určité své práce, kde potřebovala větší intenzitu barev a krycí sílu.

2.2 Králíček Petr a další díla

Potterové zvířecí příběhy, v nichž vystupují postavy jako králík Petr, králíček Benjamin a Veverčák Oříšek, ukazují schopnost dodat antropomorfním tvorům výrazné osobnostní rysy a způsoby chování. Pečlivá pozornost věnovaná detailům, neustálému skicování flóry a fauny, oživuje její postavy uvěřitelnými rozdílnostmi a výrazy. Vyobrazená zvířata v lidských šatech dosahují v ilustracích Potterové křehké rovnováhy mezi šarmem a důvěryhodností, čímž se její výtvoři odlišují od ostatních antropomorfních ilustrací v literární historii.¹⁰⁴

---

¹⁰² [Srov.] BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997. s. 15.

¹⁰³ [Srov.] tamtéž, s. 195.

¹⁰⁴ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 7.

Nejznámější knihou, se kterou je Beatrix Potter spojována, nese název "Příběh králíčka Petra". Poprvé vyšla v roce 1902.¹⁰⁵ Vypráví příběh o Petrově dobrodružství plném napětí, vzrušení a cenných lekcí o důsledcích neposlušnosti. Nemluvě o tom, že příběh je zasazen do podobného prostředí, ve kterém byla vychovávána většina tehdejších dětí. Tím se mladí čtenáři více ztotožňovali se samotným příběhem, čímž se stal ještě přitažlivějším.¹⁰⁶ Prostřednictvím poutavého vyprávění a zdařilých ilustrací jsou čtenáři přeneseni do Petrova světa, kde zažívají odvážnou eskapádu a fandí jeho bezpečnému návratu domů. Jde o oblíbenou dětskou knihu uchvacující svými roztomilými postavami, okouzlivým vyprávěním a uměleckým zpracováním. Díky tomuto se stala skutečně ceněnou klasikou dětské literatury.

Samotný příběh byl původně ve formě dopisu Noelu Moorovi, pětiletému synovi Potterové bývalé guvernanky Annie Mooreové. Potterová byla známá svou láskou k dětem a často je bavila příběhy a ilustracemi. V roce 1893, během návštěvy v domě Annie Mooreové, napsala Potterová Noelovi dopis, ve kterém vyličila zlomyslná dobrodružství králíka Petra, postavy, kterou vytvořila. Dopis ilustrovala jejími kresbami, které příběh vizuálně oživil.¹⁰⁷ Matka chlapce, ohromená Beatrixiným vyprávěním a ilustracemi, navrhla, aby zvážila vydání dopisu formou knihy. Beatrix tedy rozšířila příběh i ilustrace a přeměnila jednoduchý dopis na plně hodnotnou pohádkovou knihu.

Původně však nebyl nakladatelský průmysl k Beatrix příliš přívětivý.¹⁰⁸ Zpočátku zkusila vydávat knihu vlastními silami. Proces vydávání knih vlastním nákladem vyžadoval pečlivou pozornost, přičemž Potterová dbala na to, aby každý výtisk knihy splňoval přísné standardy. Ilustrace, které byly klíčovým prvkem vyprávění příběhů Potterové, se pečlivě reprodukovaly, aby zachytily kouzlo původního uměleckého díla. Oddanost kvalitě a řemeslnému zpracování vynikala v každém aspektu výroby knihy a odrážela její vášeň pro vyprávění příběhů i ilustraci.¹⁰⁹

I když počáteční finanční nejistota spojená s vlastním vydáním s sebou nesla spoustu rizik, Beatrixin hazard se vyplatil a všech 250 výtisků "Příběhu

---

¹⁰⁵ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 6.

¹⁰⁶ [Srov.] MACKAY, Margaret. *Beatrix Potter's Peter Rabbit: A Children's Classic at 100*. NYC, Lanham, Maryland: Scarecrow Press, 2002. s. 5.

¹⁰⁷ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 85-86.

¹⁰⁸ [Srov.] tamtéž, s. 73.

¹⁰⁹ [Srov.] tamtéž, s. 145.

králíčka Petra" se rychle vyprodalo.¹¹⁰ Obrovská poptávka po knize upoutala pozornost vydavatelského průmyslu, což nakonec vedlo právě ke komerční vydavatelské smlouvě s Frederick Warne & Co.

Příběh vypráví o mladém králíku Petrovi, který neuposlechne varování své matky a vplíží se do zahrady pana McGregora, aby si pochutnal na jeho zelenině. Navzdory matčině varování, aby se zahradě vyhýbal, ho zvědavost přemůže, což vede k řadě dobrodružství a těsných úniků, kdy se pokouší vyvážnout pokusům pana McGregora ho chytit. Nakonec se sice Petrovi podaří uprchnout, ztratí ale bundu a boty. Příběh končí návratem Petra domů ke své matce, která ho ukládá do postele poté, co mu dala heřmánkový čaj.¹¹¹

Příběh králíčka Petra má v dnešní době několik verzí, dílů a pokračování, které vypráví i o jeho přátelích a příbuzných. Například "The Tale of Benjamim Bunny" pokračuje v příběhu králíka Petra a představuje králíčka Benjamina, Petrova bratrance, který se vydává na cestu, aby získal Petrovo ztracené oblečení ze zahrady pana McGregora. "The Tale of the Flopsy Bunnies" znovu sleduje dobrodružství králíka Benjamina a jeho ženy Flopsy, kteří se v těžké době snaží nakrmit svou mladou rodinu. V další knize "The Tale of Mr. Tod" opět vystupují králíci Petr a Benjamin, kteří se v lese setkají s panem Todem, mazanou liškou, a jezevcem Tommym Brockem. A i když některé další knihy, které nejsou přímo o králíkovi Petrovi, jako například „The Tale of Two bad Mice“ o dvou zlobivých myších nebo "The Tale of Mrs. Tiggy-Winkle", vyprávějící o ježčí pradleně, tak představují další zvířecí postavy ve stejném světě, který vytvořila Beatrix Potter.¹¹²

Jména postav, konkrétně v "Příběhu králíčka Petra", Beatrix čerpala ze jmen vlastních domácích mazlíčků. Králíček Petr, zlomyslný hlavní hrdina příběhu, byl pojmenován po jejím milovaném králíčkovi jménem Peter Piper.¹¹³ Během života se Potterová obklopovala různými zvířaty, včetně králíků, myší, veverek a ježků, a mohla tak přímo pozorovat jejich chování a zvláštnosti. Tato skutečná setkání se zvířaty poskytla Potterové bohatý materiál pro její příběhy a postavy a naplnila své příběhy pocitem autenticity a kouzla.

---

¹¹⁰ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 150.

¹¹¹ [Srov.] POTTER, Beatrix. *The Tale of Peter Rabbit*. New York: Penguin Group, 2006. s. 10-28.

¹¹² [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 7.

¹¹³ [Srov.] tamtéž, s. 44, 85.

Tato kniha dosáhla od vydání nebývalého úspěchu a uchvátila čtenáře po celém světě. Příběh, který byl přeložen do mnoha jazyků, přesáhl kulturní hranice a rezonoval s publikem napříč různými společnostmi. Široká popularita podnítila nepřeborné množství zboží a adaptací inspirovaných oblíbenou postavou. Od hraček a her až po oblečení a bytové dekorace se produkty s tematikou králíka Petra staly všudypřítomnými (viz Přílohy I., obr. 16). Trvalá přitažlivost se rozšířila i do různých mediálních adaptací, včetně animovaných filmů a televizních pořadů, které rozpustilého králíka a jeho přátele přivádějí k životu novými a nápaditými způsoby.¹¹⁴

To ovšem narazilo na velký problém u autorky samotné, Beatrix byla velmi neochotná schválit filmovou adaptaci svých milovaných příběhů. To pramenilo z hlubokého vztahu k postavám a touhy zachovat jejich uměleckou integritu. Jako autorka těchto drahocenných příběhů cítila silnou osobní odpovědnost za to, aby každá adaptace zůstala věrná původní vizi a zachytila podstatu ilustrací a vyprávění. Potterová byla známá svou pečlivou pozorností k detailům a vysokými standardy a obávala se, že filmová adaptace by nemusela vystihnout složitost jejich postav nebo samotné kouzlo příběhů.¹¹⁵

V novodobějším filmovém světě se však tyto filmy rozcházejí s původní vizí, kterou měla pro své milované příběhy. Vyprávění o králíkovi Petrovi procházelo v raných verzích jemnými změnami. Stejně jako mnoho dalších oblíbených dětských klasik vycházela z příběhu vytvořeného pro jedno dítě a první publikace vyznačovaly etapy jeho vývoje do verze, kterou dnes široce přijímáme jako definitivní ztvárnění. Přesné hranice tohoto nadčasového příběhu však zůstávají i v dnešní době poněkud pružné. V době, kdy probíhaly přípravy na oslavu stého výročí králíka Petra, Frederick Warne odhalil plány na "přepracování" všech Potterových miniaturních knih s cílem replikovat původní produkci z hlediska typografie, kvality papíru, rozvržení stránek a dalších prvků. Pohádka o králíkovi Petrovi prošla dalšími úpravami. Restaurovaly se čtyři ilustrace, které se v roce 1903 vyřadily a začlenily se další dvě dříve nepoužité.¹¹⁶

---

¹¹⁴ [Srov.] LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008. s. 172-173.

¹¹⁵ [Srov.] tamtéž, s. 174.

¹¹⁶ [Srov.] MACKEY, Margaret. *Beatrix Potter's Peter Rabbit: A Children's Classic at 100*. NYC, Lanham, Maryland: Scarecrow Press, 2002. s. x-xi.

II. Praktická část

3 Autorská knížka pro děti

Praktická část této bakalářské práce se věnuje tvorbě autorské knížky pro děti nebo spíše její makety, čerpající inspiraci z vyprávění Beatrix Potterové "The Tale of Two Bad Mice" také známé jako "Příběh dvou nezbedných myší". Tento příběh sleduje eskapády dvou hravých myší jménem Hunca Munca a Tom Thumb, které se vydávají na nešťastné dobrodružství v domečku pro panenky.

V příběhu Hunca Munca a Tom Thumb plní zvědavosti prozkoumávají domeček pro panenky v nepřítomnosti jeho obyvatel. Zpočátku jsou uchvázeni vybavením domečku pro panenky, ale jejich nadšení rychle zmizí, když zjistí, že jídlo a nábytek jsou pouze umělé repliky. Poháněna zklamáním, rozpustilá dvojice pokračuje v rozsévání zkázy a způsobuje chaos a nepořádek v miniaturním příbytku vandalským ničením nábytku a krádežemi předmětů.¹¹⁷

Hlavním cílem této práce je vytvořit poutavou autorskou knížku, která mladé čtenáře nejenom upoutá, ale i ponaučí. Spojením jednoduchého vyprávění a snahou o moderní pojetí ilustrací se tato autorská knížka pokusí zaujmout, poskytnout estetický zážitek a možná i nějaké to poučení. Prostřednictvím rozmarných dobrodružství Huncy Muncy a Toma Thumba se děti seznamují s tématy zvědavosti, odpovědnosti a důsledků vlastních činů.

Tvůrčí proces autorské knihy pro děti vyžaduje pečlivou práci a komplexní přístup ke spojení textu a ilustrací. Inspirace, čerpána z vyprávění Beatrix Potterové "The Tale of Two Bad Mice", představuje jen jeden z aspektů tvorby. Kromě zachycení zápletky a charakterů hlavních postav Hunca Munca a Toma Thumba je také nezbytné vytvořit prostředí, které bude evokovat atmosféru a děj příběhu. Detailní prozkoumání prostředí domečku pro panenky a jeho vybavení je klíčové pro uvěřitelnost a vtažení čtenářů do příběhu. Proces práce je spojený s kreativitou, ale zároveň vyžaduje i řemeslnou preciznost a estetický cit, aby výsledná knížka splňovala očekávání.

---

¹¹⁷ [Srov.] POTTER, Beatrix. *The Tale of Two Bad Mice*. Reprint. London: New York Mulberry Press no date., 1982. ISBN 978-0-883-02338-9.

[Srov.] POTTER, Beatrix. *The Tale of Two Bad Mice* [online]. London: Frederic Warne & Co., 2014 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z: <https://gutenberg.org/files/45264/45264-h/45264-h.htm>.

V následujících kapitolách budou podrobně rozepsány inspirační zdroje, výběr tematiky, a i celkový proces tvorby autorské knihy pro děti včetně příloh, dokumentujících celý postup a materiály použité při tvorbě a realizaci.

3.1 Inspirace

Inspirací praktické části, autorské knihy, se staly samotné ilustrace Beatrix Potter v jejích knížkách pro děti.

Beatrixininy ilustrace nabízejí podmanivou směs uměleckých dovedností, vypravěčské zdatnosti a hlubokého spojení se světem přírody. Představují proto přesvědčivý objekt pro studium. Schopnost Potterové vdechnout svým postavám život prostřednictvím složitých kreseb přesahuje hranice pouhé ilustrace a proměňuje knihy v lákavý vizuální materiál pro čtenáře všech věkových kategorií. Smysl pro detail a pečlivá pozorování přírody naplňují umělecká díla autenticitou a zvou diváky, aby prozkoumali okouzující krajiny její představitosti. Ilustrace Potterové navíc slouží jako doklad trvalé síly vizuálního vyprávění, které překlenuje propast mezi textem a obrazem a utváří tak souvislý vypravěčský zážitek. Ponořením se do technik, témat a inspirace bylo možné získat cenné poznatky o umění ilustrace dětských knih a nadčasové přitažlivosti Potterových ikonických děl.

Ilustrace nejen obohacují vyprávění, ale dokládají i pohled do viktoriánské éry, odrážejí kulturní, sociální a environmentální charakter doby. Prostřednictvím pečlivě vykreslené flóry a fauny Potterová zachytila podstatu anglického venkovského života a nabídla čtenářům pohled do venkovského klidu a jednoduchosti. Její ilustrace nejsou pouze dekorativní, ale jsou prochnuty vrstvami významů a symboliky, jež odráží hlubokou úctu Potterové ke světu přírody a touhu vstípit divákům pocit úžasu a respektu k němu.

Volba prozkoumat Beatrixininy ilustrace pro praktickou část nabízí jedinečnou příležitost zapojit se do jejích nadčasových příběhů na vizuální úrovni a vdechnout nový život příběhům formou osobní interpretace a vlastního tvůrčího vyjádření.

Na základě výběru jedné povídky se autorka této práce snaží hlouběji proniknout do vypravěčských souvislostí a tematických prvků obsažených v Beatrixiných příbězích. Prostřednictvím této práce autorka usiluje o uctění uměleckého odkazu Beatrix Potter a přispění k jejímu trvalému významu v kontextu současné ilustrace. Doufá také, že vytvořením vlastních ilustrací inspirovaných zmíněnými příběhy vyvolá alespoň podobný pocit nostalgie a okouzlení, kterým Beatrix Potter uchvacuje čtenáře po generace. Práce zároveň nabídne svěží pohled na nadčasovou přitažlivost jejího vyprávění.

3.2 Postup práce

První skici pro praktickou část byly inspirovány náměty kreseb Beatrix Potter, zejména zaměřené na rostliny a zvířata, která jsou častými motivy v jejich dílech. Inspirace z Potterových kreseb poskytla bohatý podklad pro tvůrčí práci a zároveň umožnila vyjádřit vlastní interpretaci tématu. Pro výběr konkrétního příběhu se zvolil příběh "The Tale of Two Bad Mice". Za záměrným výběrem tohoto příběhu byla tendence odlišit se od Potterových nejznámějších prací, jako je například její příběh o Králíčkově Petrovi. Zvolený příběh nabízí nové možnosti interpretace a rozvíjení tématu, které jsou charakteristické pro dílo Beatrix Potter.

Jako úplně první krok bylo nezbytné definovat očekávání od finálního produktu. Hlavním cílem bylo vytvořit ilustrace inspirované dílem Beatrix Potter, které by zachovaly estetickou hodnotu původního stylu, avšak zároveň byly přístupné pro současné čtenáře. Tyto ilustrace měly být schopné oslovit nejen svou vizuální přitažlivostí, ale také měly nést určitý vzdělávací aspekt, přispívající ke kulturnímu obohacení dětí. Otázkou také bylo, jaký jazyk použít v textu knihy. Volbu jazyka podmínila nejen osobní preference, ale také snaha zachovat jistou eleganci cizího jazyka, což mělo přispět k celkové atmosféře knihy a posílit její přitažlivost pro současné čtenáře.

Dalším krokem v postupu práce se staly návrhy stylu kresby. Jako námět se zvolila myš v různých možných kresebných stylech včetně realistického zobrazení, geometrických forem či prostého zjednodušení (viz Přílohy II., obr. 1). Tímto způsobem byly zkoumány různé možnosti zobrazení a stylizace postav až

po vybrání nejvhodnější formy pro finální ilustrace. Během této fáze proběhla zkouška tisku části textu příběhu na papír o silnější gramáži, konkrétně na 3 typech papíru (viz Přílohy II., obr. 2). Jako účelný byl zvolen papír o 240 g/m². Silnější papír byl vybrán z důvodu pozdějších ilustrací, které budou vyžadovat pevnější podklad pro zachování kvality a odolnosti. Tato zkouška poskytla užitečné informace o tom, jak bude text a ilustrace interagovat s vybraným typem papíru a umožnila tak plánovat další kroky v procesu tvorby.

Po zvážení byl vybrán styl kresby, který se zaměřil na zjednodušení na základní geometrické tvary. Tento styl umožnil vyjádřit charakter myši a dalších postav příběhu jasně a názorně a přispět tak k modernímu pojetí ilustrací Beatrix Potter. Dále bylo nutné provést rozkreslení myši v pohybu (viz Přílohy II., obr. 3). K zachycení dynamiky a živosti postavy v různých situacích byly použity fotky skutečných myší pro zachování anatomické správnosti. (viz Přílohy II., obr. 4)

Rozdělení posloupnosti příběhu do stránek knihy a pak i následné sazení textu se ukázalo být jednou z nejsložitějších částí na celé práci. Nejdříve se v počítači provedl rychlý návrh příběhu, který se postupně upravoval na více detailní plán. Ten zahrnoval obsazení textu na každé stránce, umístění ilustrací, zda budou jednostránkové nebo dvoustránkové a zda budou v knize nějaké strany navíc pro zajímavější vizuální efekt. Toto rozplánování poskytlo strukturu, která efektivně pomohla při následné realizaci příběhu (viz Přílohy II., obr. 5).

Po rozvržení příběhu byly vybrány a rozkresleny klíčové momenty, objekty nebo postavy. Tyto momenty jsou zásadní pro vyprávění příběhu, jelikož neslouží jako pouhý obrazový doprovod textu, ale zároveň i pomáhají mladším čtenářům si lépe představit samotný děj v knize. (viz Přílohy II., obr. 6)

Následoval výběr vzorníku barevných kombinací akvarelů na papír. (viz Přílohy II., obr. 7). Prozkoumány byly různé možnosti barev a jejich kombinace, ty nejvhodnější bude možné harmonizovat s textem a vykreslit lépe atmosféru příběhu. Za úvahu stály barvy teplé, studené, zemité jemných i živějších odstínů. Nakonec se výběr zúžil na 4-5 barev, kdy jedna barva (růžová) byla vybrána jako výrazný jednotící prvek všech ilustrací. Barvy se budou opakovat a propojovat s celkovým vizuálním stylem knihy. Následně se provedly zkušební ilustrace na papír, pro ověření, jak se vybrané barvy a styl kresby chovají na konkrétním médiu. (viz Přílohy II., obr. 8) Tento krok umožnil zhodnotit dosavadní výsledky

a provést případné úpravy, aby ilustrace dosáhly požadované kvality a estetického efektu.

Poté přišlo na řadu finální rozvržení sazby knihy, která byla tvořena „nanečisto“ pomocí miniatury. Tento proces se projevil jako nezbytný pro úspěšné strukturování obsahu a efektivní komunikaci mezi textem a ilustracemi (viz Přílohy II., obr. 9). Miniatura sloužila jako kompaktní zobrazení celé knihy, umožnila lépe porozumět jejímu sestavení a propojení jednotlivých částí. Také se stala výbornou pomůckou pro další práci, zároveň se díky ní dají rychle identifikovat a řešit případné problémy v rozvržení. Poté proběhlo převedení příběhu podle miniatury do počítače. Kde digitální náhled poskytl možnost detailněji rozplánovat umístění textu a uvolnit místa pro ilustrace na každé stránce knihy. S využitím počítačového prostředí se mohlo snadno upravovat a experimentovat s různými variantami rozvržení a dosáhnout optimálního výsledku.

Pro tisk příběhu byl vybrán papír s kladívkovou ražbou o gramáži 240 g/m², který se nejlépe přibližoval struktuře a kvalitě akvarelového papíru. Tento silný papír byl ideální pro ilustrace akvarelovými fixy, protože poskytuje stabilní a silný podklad pro tisk a zajišťuje odolnost knihy s pevnou strukturou. Ještě před ilustrováním na již připravený a vytištěný text příběhu, byly vytvořeny detailnější finální skici (viz Přílohy II., obr. 10). Tyto skici poskytly přesnější představu o tom, jak budou vypadat i konečné ilustrace, a sloužily jako výchozí bod pro tvůrčí proces. Díky nim bylo možné zachytit klíčové části příběhu s větší precizností a expresivitou.

Pro ilustrace byly zvoleny fixy s akvarelovými vlastnostmi (viz. Přílohy II., obr. 11) a po převedení skicových návrhů do ilustrací byla pozornost přesunuta k drobným úpravám a zdokonalení. Během procesu překreslování bylo prováděno několik drobných změn v kompozici a v pořadí ilustrací v rámci příběhu. Tyto úpravy byly nezbytné k tomu, aby ilustrace co nejvíce korespondovaly s textem a plně vyjádřily atmosféru a děj příběhu. (viz Přílohy II., obr. 12–16)

Do stránek knihy byly vloženy dva rozdílné prvky – jeden pauzovací papír s jemným povrchem, druhý šedé barvy. Účelem těchto stránek bylo prolomit monotónnost textu a dodat knize na zajímavosti, znovu oslovit čtenáře a vtáhnout je do vyprávění příběhu. Pazuovací papír s jemnou texturou působil jako prostor pro odpočinek očí čtenáře. Jeho vzhled a pocit mezi prsty poskytovaly příjemný

kontrast k plynulému toku textu. Šedý papír vnášel do knihy odvážný prvek. Jeho střízlivý, ale zároveň výrazný tmavší odstín dodával příběhu hloubku (viz Přílohy II., obr. 17). Tento kontrast v barvě nejenže přitahuje pozornost čtenáře, ale také přispívá k atmosféře příběhu a zvýrazňuje jeho dramatický moment.

Jako poslední chyběla ilustrace obalu knihy a dokončení dekorativních ilustrací. Návrh na obal byl zvolen na základě hlavního motivu příběhu – myši a chaosu, který byl ztvárněn v podobě rozbitého hrnečku (viz Přílohy II., obr. 18). Dekorativní ilustrace představovaly další součást celkové estetiky knihy a byly umístěny na začátku a na konci knihy (viz Přílohy II., obr. 19, 20), aby doplnily příběh a upoutaly diváka, který si knihu třeba jen prohlíží.

Po důkladné kontrole všech stránek a ilustrací se mohlo přejít ke konečné fázi výroby makety autorské knížky pro děti. Každá jednotlivá stránka byla přeložena na půl, aby odpovídala formátu knížky A5. Proděravění stránek a jejich sešití bylo složitým ale velmi důležitým krokem procesu, kdy knížka musela být pevně spojena a zajištěna proti nechtěnému rozložení (viz Přílohy II., obr. 21). Vzhledem k silné gramáži papíru bylo nutné si otvory na prošití předděrovat u každé jednotlivé stránky zvlášť, aby nedošlo k poničení. Proces sešití probíhal s ohledem na pečlivé uspořádání jednotlivých stránek a dodržení jejich pořadí.

Následně byly stránky pečlivě seříznuty, aby dosáhly konečného formátu knihy (viz Přílohy II., obr. 22). Tento krok byl proveden s důrazem na preciznost a estetický vzhled knihy. Každá stránka byla vyrovnaná a plynule zapadala do celkového uspořádání.

Posledním doplňkem praktické části bylo vytvoření jednoduchého knižního pouzdra, v angličtině známého jako "book slipcase". Pro tento účel byl zvolen jednoduchý materiál v podobě kartónové desky o tloušťce 0,3 cm. Kniha byla na tento materiál obkreslena z pěti stran, vyjma hřbetu, a tvořila tvar kříže (viz Přílohy II., obr. 23). Z jedné strany byl vyříznut otvor pro vytvoření okénka pro prohlížení dekorativní ilustrace na knize. Z nejdelších stran se ve středu odříznuly malé trojúhelníky, aby se v budoucnu usnadnilo vyjmutí knihy z pouzdra. Po vyříznutí obrysového tvaru se každá strana přeložila pomocí pravítka pro vytvoření výsledné "kazety/krabičky/obalu pro knihu. Přeložené strany se poté k sobě slepily pomocí tavné pistole (viz Přílohy II., obr. 24).

Finálním produktem je maketa autorské knížky pro děti. (viz Přílohy II., obr. 25). Tato maketa představuje výsledný artefakt celého procesu tvorby knihy.

Každý detail, včetně ilustrací, textu, improvizálního obalu a sešití, byl pečlivě zohledněn a vyžadoval dodatečné úpravy a kontroly, aby byla zajištěna maximální kvalita výsledného produktu. Tato maketa poskytuje možnost provést poslední úpravy a opravy před případným tiskem oficiální verze knihy. (Přílohy II., obr. 26–28)

Závěr

V závěru lze shrnout cíle této bakalářské práce, seznámení se s životem a dílem Beatrix Potter a následné zaměření na tvorbu autorské knížky pro děti inspirované jejím uměním. Práce měla za úkol přiblížit význam této významné autorky viktoriánské éry a ukázat, jak tvorba Potterové ovlivnila oblast dětské literatury. Díky hlubšímu zkoumání biografie Beatrix Potter a analýzy ilustrací byla odhalena bohatá paleta inspirace a uměleckých technik, které nejenže reflektují danou dobu, ale také přinesly nové standardy a inovativní přístupy k dětské literatuře. Důkladným pohledem na tvorbu Potterové byl rozebrán hlubší význam jejího dědictví a zdůrazněn významný dopad na literární scénu 19. století a dále. Zároveň se dá dodat, že práce Potterové inspirovala další generace spisovatelů a ilustrátorů a formovala trvalé základy pro vývoj dětské literatury. Tato práce je založena na zkoumání uměleckého odkazu Beatrix Potter, přetrvávající i v moderní době a osvětluje důležité aspekty společnosti a kultury, které představuje.

Praktická část se soustředila na proces tvorby knihy pro děti s cílem zaujmout mladé čtenáře prostřednictvím kreativního modernějšího přístupu k příběhu z 19. století. Během přípravy nastaly určité obtíže, zejména v oblasti hledání vhodné inspirace a způsobů tvorby. Při prvních skicích bylo nejprve nutné zaměřit se na tematiku inspirovanou náměty kreseb Beatrix Potter, pro zachycení podobné atmosféry a estetiky. Poté následoval výběr příběhu, který by mohl nejlépe oslovit cílovou skupinu. V rámci tvorby bylo experimentováno s různými styly kresby a byl testován tisk textu na papír, pro dosažení optimální kvality. Po vybrání jednoduššího designu byly detailně rozkresleny jednotlivé stránky knihy, včetně rozdělení textu a klíčových momentů příběhu. Dále byl rozpracován vzorník barevných kombinací akvarelů a prováděny zkušební ilustrace, než bylo rozhodnuto pro konečný výběr barev, bylo nutné uspořádat sazbu a rozčlenění knížky. Následně byly návrhy přeneseny na předtištěný text na papíře s kladívkovou ražbou. Finální kroky vytvoření obalu knihy, sešití stránek a seřiznutí stran, čímž vznikl finální produkt – autorská knížka pro děti.

Na závěr lze konstatovat, že tato práce přináší poznatky z oblasti dětské literatury a uměleckých začátků Beatrix Potter. Získané poznatky přinášejí hlubší vhled do tvůrčího procesu a významu díla v kontextu viktoriánské romantické éry. Pro další a hlubší výzkum by bylo možné se zaměřit na další způsoby zkoumání

této problematiky, například prostřednictvím detailnější analýzy ilustrací nebo studiem recepce jejích knih u dětských čtenářů. Popřípadě by bylo možné experimentovat s novými přístupy k tvorbě autorských knih pro děti, které by mohly vycházet z inspirace Potterovou a reflektovat současné potřeby a zájmy dětského publika.

Seznam použitých zdrojů

Monografické zdroje:

ADAMS, James E. *Encyclopedia of the Victorian era*. 4. vyd. Danbury: Grolier Academic Reference, Scholastic Library Publishing, 2004, 402 s. ISBN 0-7172-5864-5.

Anglicko-český, česko-anglický praktický slovník. 4. vyd. ...pro každého. V Brně: Lingea, 2016, 1311 s. ISBN 978-80-7508-191-9.

CARPENTER, Humphrey a Mari PRICHARD. *The Oxford Companion to Children's Literature*. New York: Oxford University Press, 1984, 586 s. ISBN 0-19-211582-0.

DES CARL, Laurence. *The Pre-Raphaelites: Romance and Realism*. London: Thames & Hudson, 2000, 127 s. ISBN 0-500-30100-X.

FREELAND, Cynthia A. *But is it art?: An introduction to art theory*. Oxford; New York: Oxford University Press, 2001, 256 s. ISBN 978-0-19-285367-7.

FREELAND, Cynthia A. *Teorie umění*. Bod (Dokořán). Praha: Dokořán, 2011, 190 s. ISBN 978-80-7363-164-2.

FREIDENRICH, Emily, Steven HELLER, Linda J. LEAR a Eleanor TAYLOR. *The art of Beatrix Potter: sketches, paintings, and illustrations*. San Francisco: Chronicle Books, 2016, 255 s. ISBN 978-1-4521-5127-4.

GOMBRICH, E. H. *Příběh umění*. Klub čtenářů. Praha: Odeon, 1992, 558 s. ISBN 80-207-0416-7.

HENDERSON, William O. *The Lancashire cotton famine 1861-1865*. Manchester University Press, 1969, 2007, 198 s. ISBN 7190-0393-8.

HIBBERT, Christopher. *The Horizon book of daily life in Victorian England*. American Heritage Publishing Co. United States of America, 1975, 128 s. ISBN 0-07-028657-4.

HOBBS, Anne Stevenson. *Beatrix Potter's Art: Paintings and Drawings*. London: Warne, 1989, 192 s. ISBN 0-7232-3598-8.

HODGE, Nicola a ANSON, Libby. *Umění od A do Z: největší světoví umělci a jejich díla*. Albatros Plus. Praha: Albatros, 2006, 400 s. ISBN 80-00-01649-4.

KIENZLER, Iwona. *Evropa je rodu ženského: nejvlivnější panovnice urozené i neurozené krve*. Přeložil Dagmar MARTINÍKOVÁ. Klokan (Alpress). Frýdek-Místek: Alpress, 2016, 264 s. ISBN 978-80-7543-240-7.

LAMBOURNE, Lionel. *Victorian Painting*. London, England: Phaidon Press Limited, 2003, 512 s. ISBN 0-7148-4359-8.

LANE, Margaret. *The Tale of Beatrix Potter: A Biography*. rev. England: Penguin Books, 1986, 174 s. ISBN 0-14-007364-7.

LEAR, Linda. *Beatrix Potter: A Life In Nature*. England: Penguin Books, 2008, 608 s. ISBN 978-0-141-00310-8.

MACKEY, Margaret. *Beatrix Potter's Peter Rabbit: A Children's Classic at 100*. NYC, Lanham, Maryland: Scarecrow Press, 2002, 200 s. ISBN 0-8108-4197-5.

MARSH, Jan a Pamela G. NUNN. *Women Artists and the Pre-Raphaelite Movement*. London: Virago Press, 1989, 192 s. ISBN 0-86068-065-7.

ODEHNALOVÁ, Alena. *Vybrané kapitoly z dějin kultury: [(od pravěku do počátku 19. století)]*. Vyd. 2., opr. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2005, 228 s. ISBN 80-7204-391-9.

OSBORNE, Richard a STURGIS, Dan. *Teorie umění*. Ilustroval Natalie TURNER. Seznamte se-. Praha: Portál, 2008, 191 s. ISBN 978-80-7367-370-3.

PERKIN, Joan. *Victorian Women*. London: John Murray, 1993, 264 s. ISBN 0-7195-4955-8.

POTTER, Beatrix. *The Tale of Peter Rabbit*. New York: Penguin Group, 2006, 29 s. ISBN 978-0-723027-021-8.

POTTER, Beatrix. *The Tale of Two Bad Mice*. Reprint. London: New York Mulberry Press no date., 1982, 59 s. ISBN 978-0-883-02338-9.

STRACHEY, Lytton. *Královna Viktorie. Osudy* (Mladá fronta). Praha: Mladá fronta, 1993, 277 s. ISBN 80-204-0427-9.

TAYLOR, Judy, Joyce Irene WHALLEY a Elizabeth BATTRICK. *Beatrix Potter 1866 - 1943: The Artist and Her World*. England, London: Penguin Group, 1988, 223 s. ISBN 0-7232-3561-9.

THE NATIONAL TRUST. *Beatrix Potter Art & Inspiration: National Trust Guidebook (National Trust Guidebooks)*. London: Tempus, 2004, 32 s. ISBN 978-1-84359-1054.

TRIGGS, Tonny D. *Victorian Britain*. 2. vyd. United Kingdom: Folens Publishers, 1995, 48 s. ISBN 1-85276-823-1.

Umění: velký obrazový průvodce. [Praha]: Knižní klub, 2010, 612 s. ISBN 978-80-242-2663-7.

WOOD, Christopher. *Dictionary of British Art Vol. 4, Victorian Painters 1-Text*. 3rd ed. England: ACC Publishing Group, 1995, 595 s. ISBN 1-85149-171-6.

WORSLEY, Lucy. *Královna Viktorie: dcera, manželka, matka a vdova*. Přeložil Milena PELLAROVÁ. Praha: Pavel Dobrovský - Beta, 2021, 440 s. ISBN 978-80-7593-194-8.

Elektronické zdroje:

BARTON, Stephanie. Frederick Warne. *Penguin[online]*. New York: Penguin group USA, Copyright © 2010 [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20100829004502/http://us.penguin.com/static/pages/publishers/yr/frederickwarne.html>.

LONDON COUNTRY COUNCIL. Bedford Street and Chandos Place Area: Bedford Street. BRITISH HISTORY ONLINE. *British History Online* [online]. 1970, 4. 4. 2024 [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://www.british-history.ac.uk/survey-london/vol36/pp253-263>.

POTTER, Beatrix. *The Tale of Two Bad Mice* [online]. London: Frederic Warne & Co., 2014 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z: <https://gutenberg.org/files/45264/45264-h/45264-h.htm>.

THE EDITORS OF ENCYCLOPAEDIA. BRITANNICA. Beatrix Potter. BRITANNICA. *Encyklopedii Britannica* [online]. 2024, 2. 4. 2024 [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Beatrix-Potter>.

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR. *Akademický slovník současné češtiny* [online]. Praha: Ústav pro jazyk Český AV ČR, © 2012–2024 [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://slovníkcestiny.cz/heslo/antropomorfizace/0/7962>.

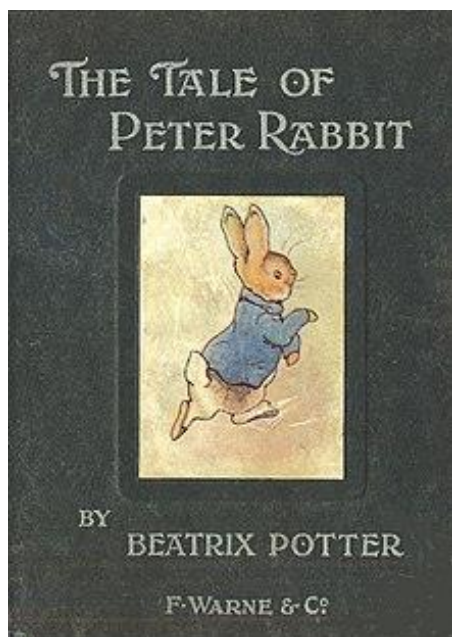
ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR. *Akademický slovník současné češtiny* [online]. Praha: Ústav pro jazyk Český AV ČR, © 2012–2024 [cit. 2024-04-07]. Dostupné z: <https://slovníkcestiny.cz/heslo/filantropie/0/24912>.

Seznam příloh

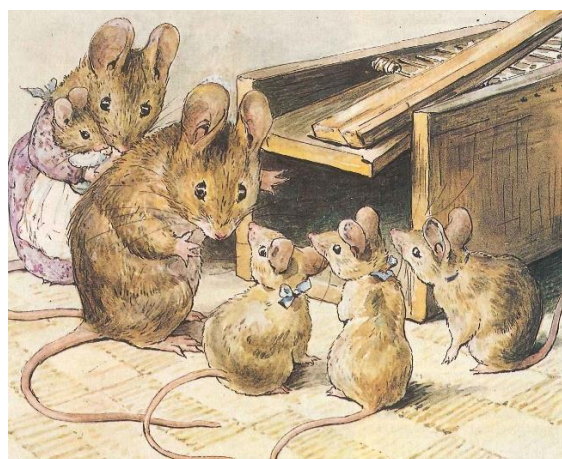
Přílohy I.	Obrazový materiál k teoretické části.....	54
Přílohy II.	Fotodokumentace praktické části.....	58

Přílohy

Přílohy I. Obrazový materiál k teoretické části

Obr. 1: Obal první edice knihy "Příběh králíčka Petra" z roku 1902.

Obr. 2: Detailní malby.

Obr. 3: Ilustrace z knihy "The Tale of Jemima Puddle-Duck".

Obr. 4: Současná podoba Lake District, Anglie.

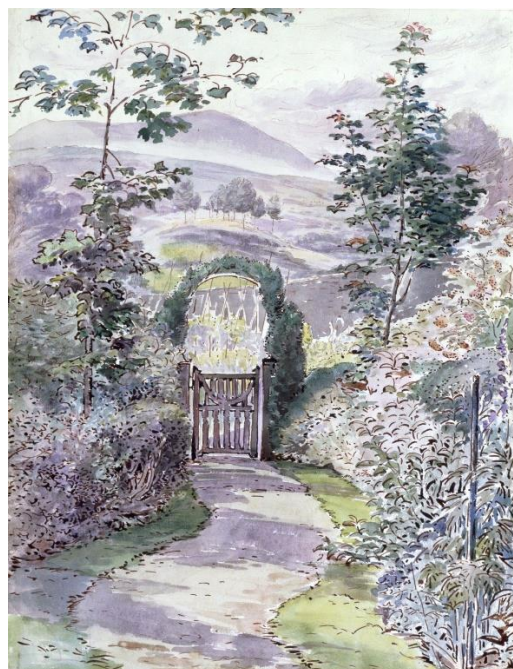
Obr. 5: Beatrix Potter s manželem.

Obr. 6: Rodinný dům Potterových, Hill Top v New Sawrey.

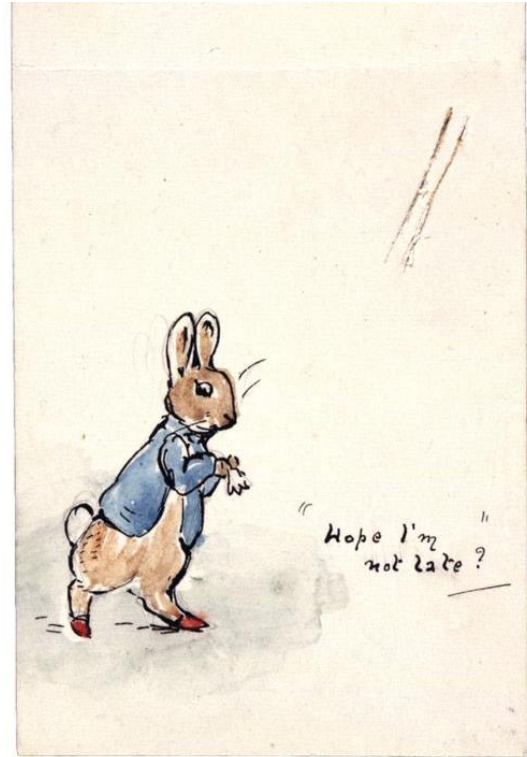
Obr. 7: Studie myši.

Obr. 8: Krajina, Beatrix Potter.

Obr. 9: Studie reprodukčního systému *Hygrocybe coccinea*, 1897.

Obr. 10: Antropomorfní zvířata.

Obr. 11: Kresba králíka, Beatrix Potter.

Obr. 12: Inspirace z osobního prostředí.

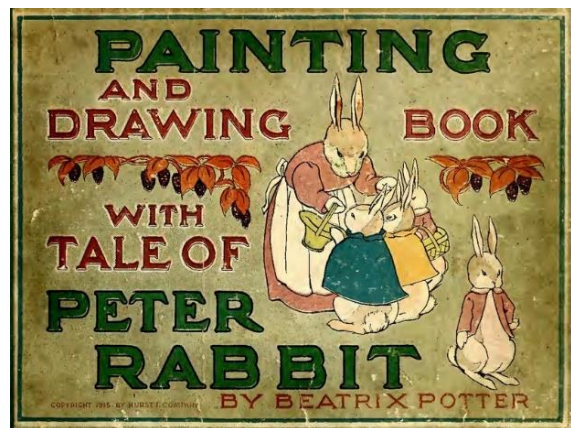
Obr. 13: Studie housenek – jedny z prvních studií Beatrix Potter.

Obr. 14: Ukázka z knihy "Birds Drawn from Nature" od Jemima Blackburn.

Obr. 15: Ilustrace od Beatrix Potter.

Obr. 16: Omalovánky s tématikou „Příběh králíčka Petra“ z roku 1915.

Přílohy II. Fotodokumentace praktické části

Obr. 1: Skicové zobrazení myši v realistickém formě.

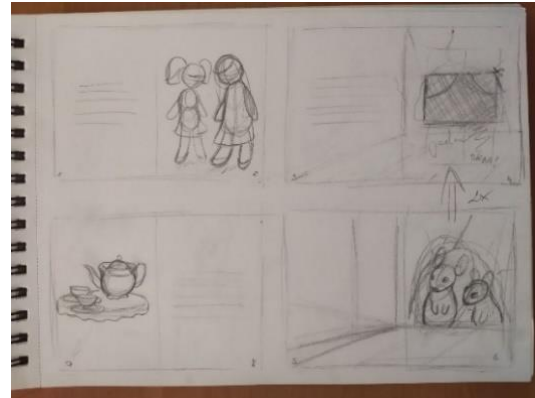
Obr. 2: Tři typy zkušebního papíru. rozdíl v barevnosti, gramáži a ražbě.

Obr. 3: Skici myši v pohybu.

Obr. 4: Skici se řídili podle reálné anatomie myši domácí.

Obr. 5: Vzor navrhované stránky.

Obr. 6: Rozkreslení klíčových momentů z příběhu.

Obr. 7: Vzorník barev.

Obr. 8: Zkušební ilustrace, úprava designu.

Obr. 9: Vytvořená miniatura.

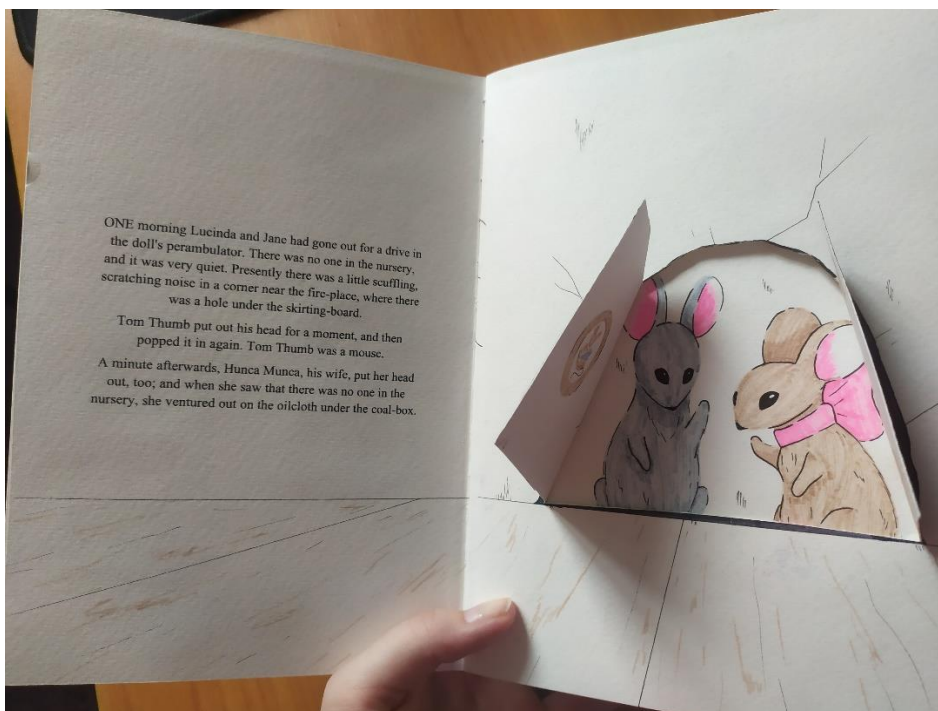
Obr. 10: Detailnější skici ilustrací, včetně zkoušky kompatibility barev a papíru.

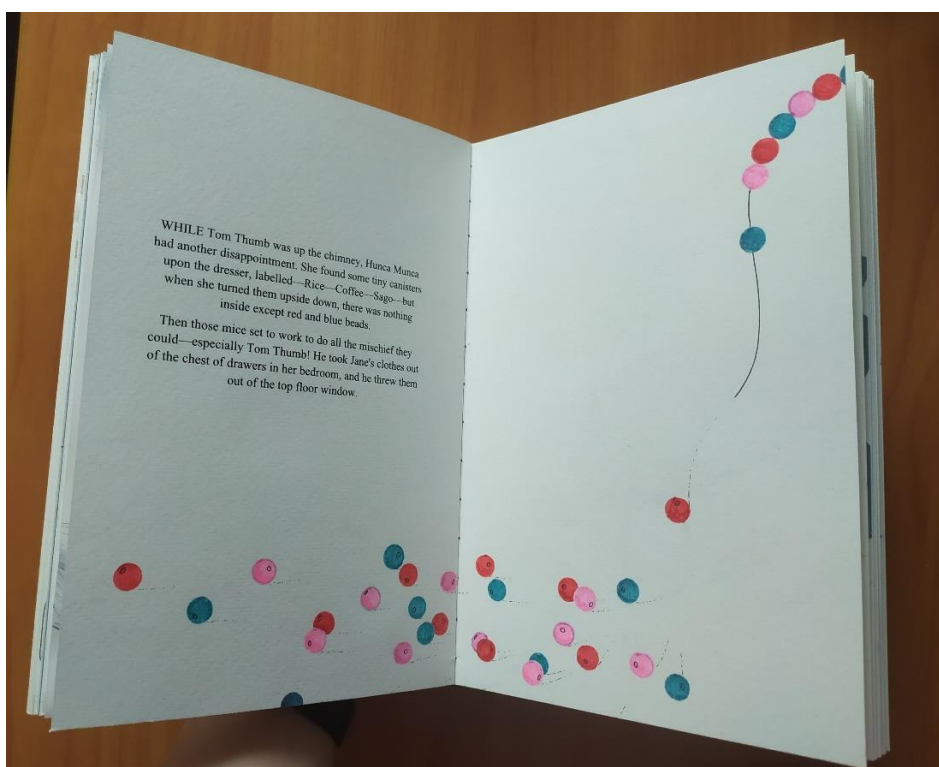
Obr. 11: Přenášení skic na papír s textem.

Obr. 12: Příklad zhotovené ilustrace.

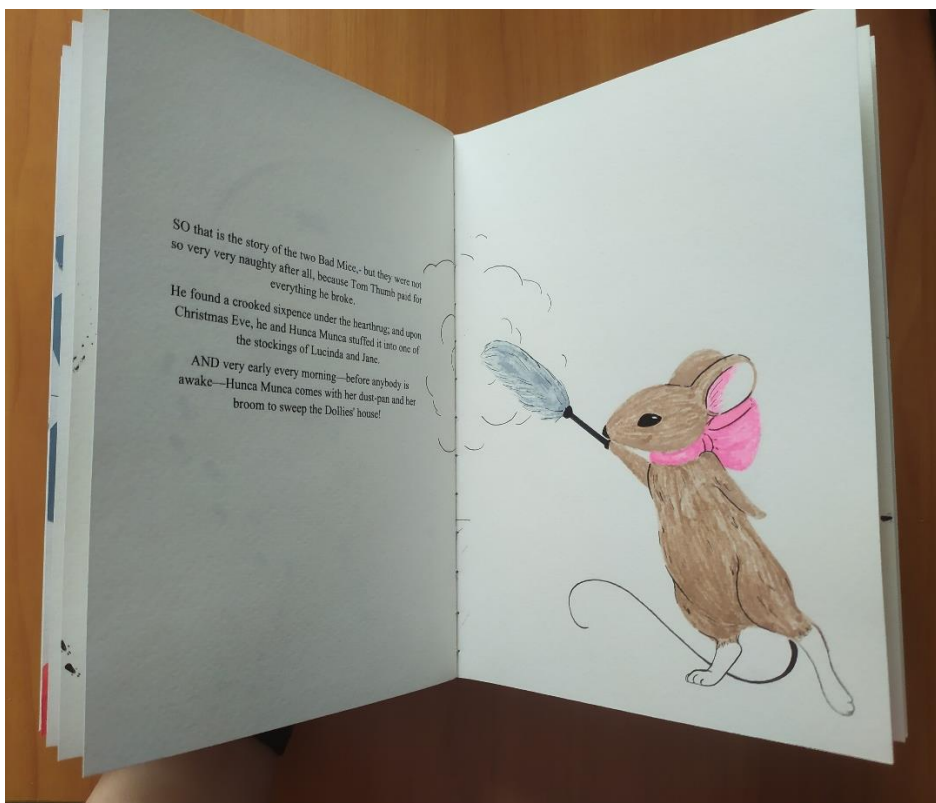
Obr. 13: Zhotovená interaktivní stránka s ilustrací (okénko s viditelností na další stránku).

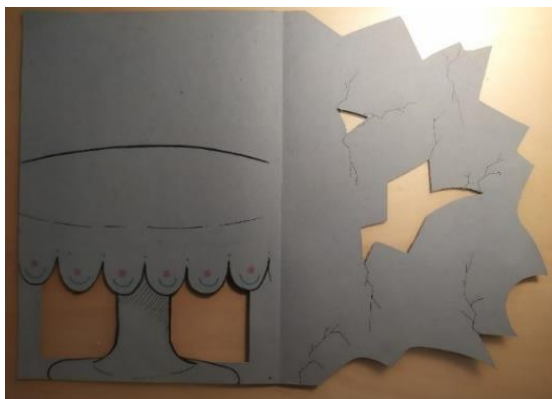
Obr. 14: Zhotovená ilustrace.

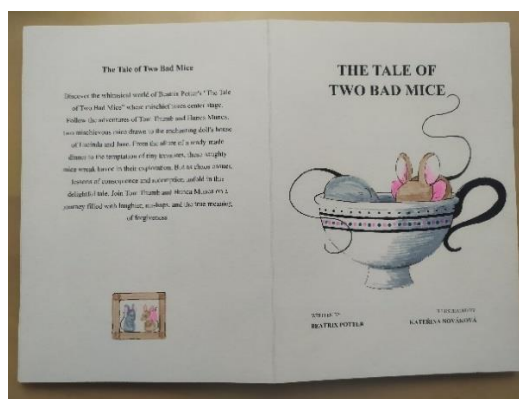
Obr. 15: Zhotovená ilustrace na dvojstránce.

Obr. 16: Zhotovená ilustrace.

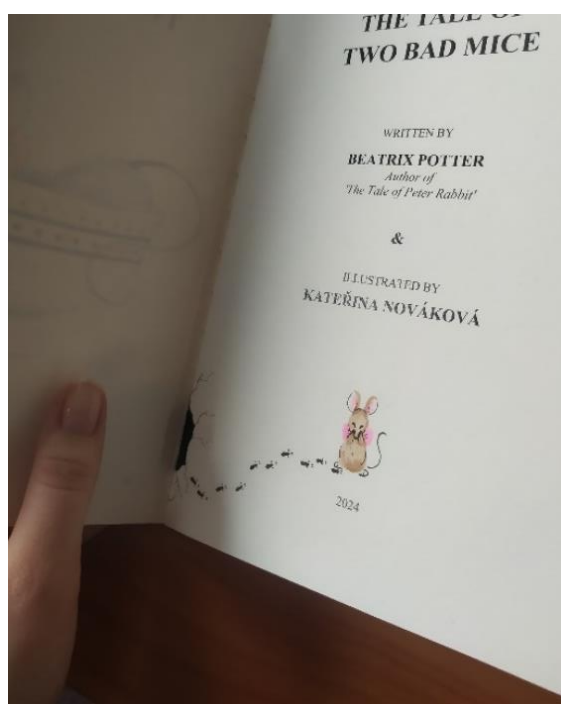
Obr. 17: Šedý papír pro narušení monotónnosti knihy.

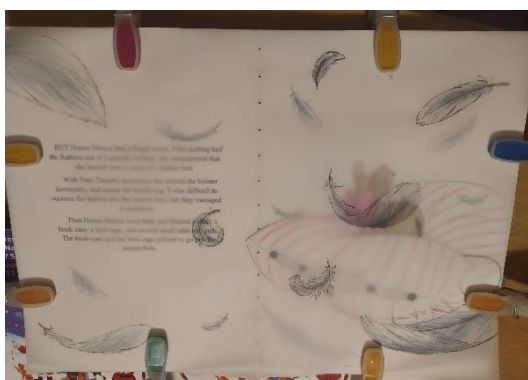
Obr. 18: Zvolený design obalu knihy.

Obr. 19: Dekorativní ilustrace uvnitř knihy (poslední stránka).

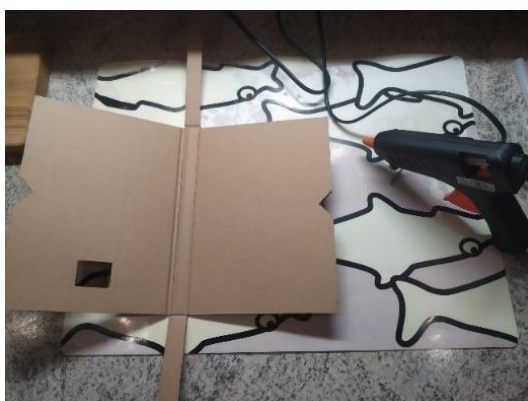
Obr. 20: Dekorativní ilustrace uvnitř knihy (úvodní stránka).

Obr. 21: Příprava na sešití knihy, sepnutí stran pomocí kolíků.

Obr. 22: Stav stránek před seříznutím.

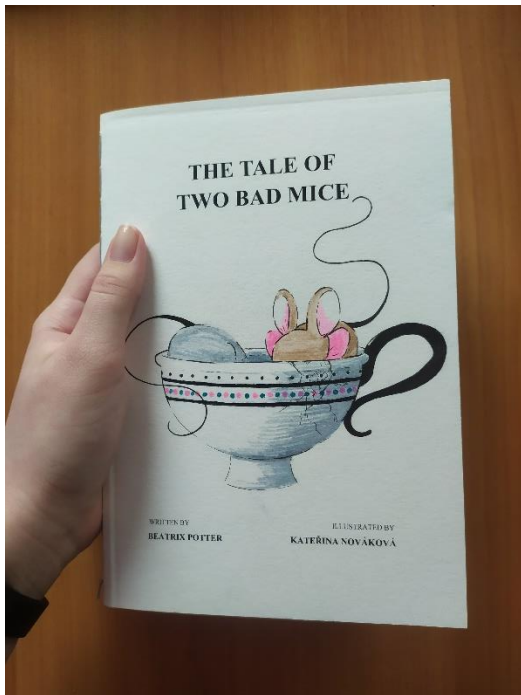

Obr. 23: Vyříznutí základu pouzdra.

Obr. 24: Hotové pouzdro na knihu.

Obr. 25: Definitivní verze knihy.

Obr. 26: Finální produkt (zadní strana).

Obr. 27: Finální produkt (přední strana).

Obr. 28: Finální produkt – autorská kniha a knižní pouzdro.

Zdroje příloh

Přílohy I.

Obr. 1:

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/5a/Peter Rabbit first edition 1902a.jpg/220px-Peter Rabbit first edition 1902a.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/5a/Peter_Rabbit_first_edition_1902a.jpg/220px-Peter_Rabbit_first_edition_1902a.jpg)

Obr. 2

https://www.themagazineantiques.com/wp-content/uploads/2014/03/06/img-potter_130324806892.jpg

Obr. 3:

<https://i.pinimg.com/originals/82/d0/b6/82d0b6ec0d72ce8f0ba46f812777cb11.jpg>

Obr. 4:

https://media.cntraveller.com/photos/611beb1b69410e829d87e2b3/4:3/w_1704_h_1278,c_limit/Lake-District-Conde-Nast-Traveller-26Sept13-Alamy_b.jpg

Obr. 5:

<https://i.pinimg.com/originals/e6/f5/4f/e6f54f6b152b40852f7927de05dcb461.jpg>

Obr. 6:

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d9/Hill Top -
_geograph.org.uk - 4007824.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d9/Hill_Top_-_geograph.org.uk_-_4007824.jpg)

Obr. 7:

[https://i.pinimg.com/736x/b2/32/bf/b232bf2f78aa9603c2cac1deb3721537--
sweet-drawings-animal-paintings.jpg](https://i.pinimg.com/736x/b2/32/bf/b232bf2f78aa9603c2cac1deb3721537--sweet-drawings-animal-paintings.jpg)

Obr. 8:

<https://i.pinimg.com/originals/d0/4e/93/d04e93a1eeab5582f23b401dfc8baec3.jpg>

Obr. 9:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/59/Beatrix_Potter_-_Mycology._Source-_Armitt_Museum_and_Library.jpg/220px-Beatrix_Potter-_Mycology._Source-_Armitt_Museum_and_Library.jpg

Obr. 10:

<https://i.pinimg.com/originals/9f/8b/35/9f8b35040f1f97c276f78d037c7b06b0.jpg>

Obr. 11:

<https://i.pinimg.com/originals/06/9f/5f/069f5f89100eb560eb23292c1f148997.jpg>

Obr. 12:

<https://i.pinimg.com/736x/08/72/e8/0872e82eec95915a346748b15667e6d8--currant-bush-large-houses.jpg>

Obr. 13:

<https://artlark.org/wp-content/uploads/2014/07/9598651e44.jpg?w=640>

Obr. 14:

<https://www.panteek.com/BlackburnBW/images/blw39-141.jpg>

Obr. 15:

<https://i.pinimg.com/originals/42/5d/84/425d8434141a3c99e6513404845e62a9.jpg>

Obr. 16:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/6d/Painting_and_drawing_book_-_with_Tale_of_Peter_Rabbit_%28IA_paintingdrawingb00pott%29.pdf/page1-799px-Painting_and_drawing_book_-_with_Tale_of_Peter_Rabbit_%28IA_paintingdrawingb00pott%29.pdf.jpg

Přílohy II.

Obr. 1 – 3: zdroj vlastní

Obr. 4:

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8f/Mouse white background.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8f/Mouse_white_background.jpg)

Obr. 5 – 28: zdroj vlastní